OSTATNIE WIADOMOŚCI

CHINY Czang-Kai-Szek objął osobiście dowództwo wojsk rządowych w operacjach przeciwko siłom ludowym, które przerwały ostatnio ruch statków na rzece Yang-Tse.

FRANCJA W dniu wczorajszym robotnicy kolei francuskich powrócili do pracy. Rząd francuski zgodził się na żądania przez strajkujących podwyżkę płac.

U. S. A. W Stanach Zjednoczonych znajduje się ponad 3 mil. nałogowych pijaków. Według statystyk, Stany Zjednoczone są procentowo największym konsumentem alkoholu na świecie.

8 obywateli USA oskarżonych o zdradę stanu, za transmitowanie audycji radiowych z Niemiec w 1943 r., zostało uniewinnionych. Nawoływali oni do sojuszu Ameryki z Niemcami

TRYBUNA ROBOTNICZA

6 stron .... Cena 2 zł.

Nr. 299 — (970) Katowice - Kraków - Wrocław - Częstochowa - Rzeszów - Kielce, czwartek, 30 października 1947 r. Rok V

Dziś w numerze:

Na str. 3-ciej
Po ucieczce Mikołajczyka

Pracą i walką o interesy narodu zdobyliśmy sobie jego zaufanie

Tow. Gomułka Wiesław
sekr. gen. KC PPR

Przemówienie tow. Gomułki-Wiesława

W niedzielę, 26 bm. podczas uroczystości zakończenia siódmego kursu w Centralnej Szkole Partyjnej w Łodzi, tow. Wiesław wygłosił do absolwentów dłuższe przemówienie.

PIERWSZĄ CZĘŚĆ SWEGO PRZEMÓWIENIA TOW. WIESŁAW POŚWIĘCIŁ ZAGADNIENIOM ORGANIZACYJNYM, ZWRACAJĄC UWAGĘ NA ZAGADNIENIA SZKOLENIA AKTYWU. DRUGA CZĘŚĆ PRZEMÓWIENIA — KTÓRĄ PONIŻEJ DRUKUJEMY — POŚWIĘCONA BYŁA ZAGADNIENIOM OGÓLNYM. (RED.)

W zagadnieniu budowy pokoju i organizowania wojny nie ma złotego środka

Okres historyczny, jaki obecnie przeżywamy, wymaga wielkiej aktywności całej naszej partii. Naród polski i narody innych krajów, które zrzuciły z siebie jarzmo i przemoc panowania kapitalistów i obszarników, budują nowy, lepszy świat, oparty na podstawie sprawiedliwości społecznej. Zajęci twórczą pracą niczego bardziej nie pragniemy jak **TRWAŁEGO POKOJU między narodami świata. Tego samego pragnie lud pracujący i siły demokratyczne we wszystkich krajach.**

Z faktem zrodzenia się i budownictwa nowego świata nie chce jednak pogodzić się międzynarodowy kapitał, międzynarodowa reakcja imperialistyczna, na czele z imperializmem amerykańskim. **Te siły wsteczne i imperialistyczne, pragnąc powstrzymać rozwój demokracji światowej, stawiają na ostatnią swą kartę i pchają ludzkość do nowej wojny.**

Odbyta niedawno narada partii marksistowskich 9 krajów zdemaskowała zamiary imperialistyczne amerykańskiego kapitału monopolistycznego, zdarła maskę z podżegaczy wojennych i wskazała narodom DROGĘ ZBUDOWANIA TRWAŁEGO POKOJU.

Po tej drodze kroczyć będziemy nieugięcie razem z całym narodem.

Pokój narodom niosą siły światowej demokracji, siły antyimperialistyczne na czele z marksistowskimi partiami klasy robotniczej, na czele z państwami demokratycznymi, w których władzę sprawuje lud pracujący. Linia podziału między siłami imperialistycznych awanturników zarysowuje się coraz wyraźniej, nie tylko w światowej skali państw i ich rządów, lecz tak samo w skali każdego, oddzielnie wziętego narodu. **Stosunek do partii komunistycznych i marksistowskich partii robotniczych, stosunek do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej w ostatecznym rachunku oznacza i określa, czy ktoś opowiada się za demokracją, a więc za frontem pokoju, czy też za imperialistyczną reakcją, za podżegaczami wojennymi.**

Kto zwalcza siły pokoju toruje drogę imperialistom

Kto zwalcza partie marksistowskie, kto sieje nienawiść do Związku Radzieckiego i do władzy w krajach demokracji ludowej, **ten ZWALCZA SIŁY POKOJU, ten toruje drogę imperialistycznym podżegaczom wojennym, staje się ich sprzymierzeńcem i sojusznikiem. W zagadnieniu budowy trwałego pokoju i organizowania nowej wojny nie ma i nie może być jakiegoś złotego środka.** Tu wybór jest jasny. Należy się opowiadać **ALBO ZA SIŁAMI POKOJU,** albo za siłami wojny.

Kto szczerze pragnie pokoju w Europie i na świecie musi stanąć na gruncie współpracy ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, musi być gorącym zwolennikiem współpracy z partiami marksistowskimi, musi stać na gruncie jednolitego frontu klasy robotniczej, nie może przeciwstawiać się udziałowi partii komunistycznych w sprawowaniu władzy, w rządzeniu państwem. Narada 9 partii komunistycznych i robotniczych postawiła to zagadnienie jasno i wyraźnie.

(Dokończenie na stronie 3-ej)

Posiedzenie Rady Państwa

W dniu 28 bm. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta RP kolejne posiedzenie Rady Państwa.

Rada Państwa zatwierdziła szereg projektów rządowych dekretów, a m. in. projekt dekretu o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego, o ubezpieczeniu rodzinnym i o mleczarstwie.

Sesja budżetowa rozpoczęta

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się sesja budżetowa Sejmu.

Sesja budżetowa ma zawsze pierwszorzędne znaczenie w życiu państwa, wytycza ona bowiem poprzez podział kredytów linie rozwojowe poszczególnych dziedzin gospodarstwa narodowego. Rola budżetu jest jeszcze większa w naszych warunkach gospodarki planowej, kiedy budżet stanowi wykładnik finansowy rocznego odcinka planu trzyletniego rozdzielając kredyty według hierarchii potrzeb. Plan mówi bowiem o tonach węgla, stali i nawozów sztucznych, metrach wełny, ilościach maszyn i kubaturze domów, zaś budżet wyraża te wszystkie składniki w pieniądzach. Budżet, wyrażający w pieniądzach realizację planu rocznego, odpowiada ogólnym wytycznym planu trzyletniego, uwzględniając równocześnie aktualne położenie międzynarodowe i sytuację gospodarczą kraju. Będąc rocznym odcinkiem planu budżet jest z natury rzeczy instrumentem bardziej giętkim od całego planu, opracowywanego na kilka lat naprzód.

Bieżąca sesja budżetowa zbiera się w okresie, kiedy Państwo nasze, wraz z całym światem demokratycznym znajduje się w obliczu nacisku ekonomicznego imperialistycznych kół amerykańskich. W związku z tym, nie chcąc sprzedać swojej niezależności gospodarczej i politycznej, musimy liczyć przede wszystkim na własne siły.

Budżet jest planem finansowym na rok przyszły. Znalazła w nim swe odbicie konieczność liczenia na samych siebie. Dowodzi tego przede wszyskim fakt, iż BUDŻET NASZ JEST CAŁKOWICIE ZRÓWNOWAŻONY. Oznacza to, iż suma wydatków pokryta będzie przez dochody, bez potrzeby uciekania się do sławetnych amerykańskich pożyczek dolarowych. Budżet nasz przewiduje wydatki w sumie 319 miliardów złotych i dochody na taką samą sumę. Dochody pokryją nie tylko preliminowane na sumę 271,5 miliarda złotych wydatki administracji państwowej, ale pozwolą nadwyżkę w ilości 47,5 miliarda złotych zużyć na inwestycje.

Inwestycje, powiększające nasz potencjał przemysłowy, są najlepszą podstawą suwerenności gospodarczej i politycznej. Ujęte w państwowym planie inwestycyjnym, stanowią one bazę wykonania planu trzyletniego i wzrostu dobrobytu ludzi pracy.

Szczegółowa analiza budżetu będzie przeprowadzona podczas obecnej sesji.

W niedawno opublikowanym wywiadzie min. skarbu tow. Dąbrowski stwierdził, iż ogólną cechą budżetu jest oszczędność w wydatkach konsumcyjnych, aby tą drogą zyskać potrzebne środki na finansowanie planu inwestycyjnego. TYLKO INWESTYCJE SĄ BOWIEM GWARANCJĄ REALNEGO I TRWAŁEGO WZROSTU KONSUMCJI. Gdyby Rząd poszedł po linii najmniejszego oporu i zaniechał niezbędnych inwestycji kosztem chwilowej poprawy sytuacji w dziedzinie konsumcji, doprowadziłoby to do niewykonania planu trzyletniego, do wstrzymania naszej odbudowy, załamania gospodarczego właśnie na odcinku konsumcji i podporządkowania się gospodarczemu i politycznemu dyktandu zagranicy.

Zrównoważony budżet, uwzględniający obok normalnych wydatków poważną kwotę 47,5 miliarda złotych na inwestycje, jest świadectwem dalszej konsekwentnej realizacji przez Rząd Planu Odbudowy Gospodarczej, gwarancji siły i niezależności Polski Ludowej oraz dobrobytu świata pracy.

W pierwszą rocznicę utworzenia greckiej armii demokratycznej

Złamiemy na zawsze siły reakcji

Rozkaz gen. MARKOSA

PARYŻ, środa

Jak donosi grecka agencja demokratyczna, gen. MARKOS wydał rozkaz dzienny z okazji pierwszej rocznicy utworzenia armii demokratycznej w Grecji. Rozkaz ten głosi:

„W ciągu ubiegłych lat, naród grecki był dwukrotnie uciemiężony. W wielkiej antyfaszystowskiej wojnie, naród grecki nie zawahał się ani na chwilę ażeby stanąć po stronie narodów wolnych. Prowadził zaciętą walkę i po zwycięskich bojach przeciwko wojskom faszystowskim i hitlerowskim oraz olbrzymich poświęceniach zdołał się wyzwolić.

MIMO TO, NARÓD NIE JEST WOLNY. Nowi okupanci znaleźli się na świętej ziemi naszego kraju. Anglo - amerykańscy imperialiści próbują przy użyciu wszystkich środków przeobrazić naród grecki w naród niewolniczy, a kraj w anglosaską kolonię, w bastion przeciwko demokracjom ludowym.

Naród jednakże nie ustąpił. — Schwycił on znowu za broń dla ratowania swego honoru, wolności i niepodległości. W ciągu bogatego w wydarzenia roku, demokratyczna armia grecka okazała się godną swej ojczyzny. Uwolniliście znaczną część terytorium greckiego. — Obaliliście wszystkie zamiary wroga. Wszystkie wielkie ofensywy monarcho - faszystowskiego reżimu, podejmowane od marca 1947 r. zakończyły się fiaskiem. Od czasu tych tak starannie przygotowywanych ofensyw, armia demokratyczna podwoiła się.

Musicie złamać raz na zawsze siły reakcyjne i powalić zdrajców. Pierwszym obowiązkiem, jaki spada na armię demokratyczną jest usunięcie obcych imperialistów z naszej ziemi.

Precz z nowymi anglo - amerykańskimi imperialistycznymi okupantami!

Precz ze zdrajcami ojczyzny! Niech żyje naród grecki, wolny i demokratyczny".

Gen. MARKOS.

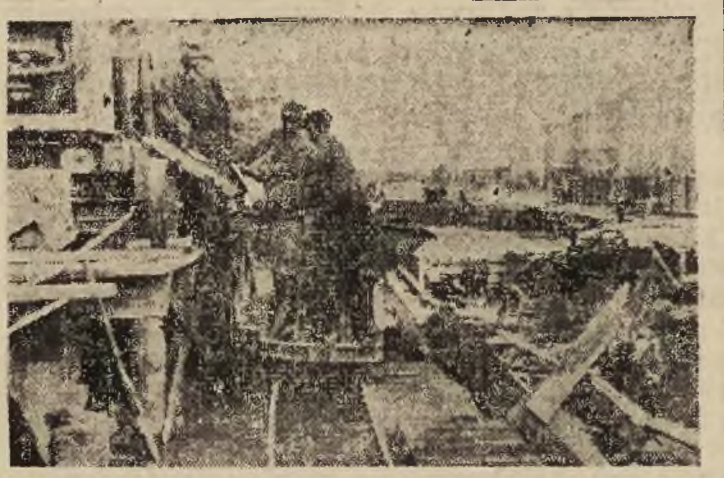
O WOLNOŚĆ GRECJI

Najbliższe cele armii demokratycznej

PARYŻ, środa

Grecka agencja demokratyczna donosi z terenów wyzwolonych, iż w tamtejszej prasie ukazał się artykuł generała Markosa, w którym nakreślono cele na najbliższy okres. Do pierwszych celów należą

1. Wyzwolenie jak największych obszarów w Grecji drogą zdobycia większych ośrodków miejskich, oraz 2. utworzenie rządu wolnej i **niepodległej Grecji.**

Praca nad odbudową WARSZAWY idzie pełną parą

Na zdjęciu: budowa przy Nowym Świecie bocznej ściany tunelu linii średnicowej. Betonowanie ostatnich odcinków.

PORAŻKA USA w KOMISJI ONZ

NOWY JORK, środa

Stany Zjednoczone poniosły porażkę na posiedzeniu podkomisji, powołanej dla rozpatrzenia sprawy „Komitetu Tymczasowego", czyli tzw. „Małego Zgromadzenia" ONZ. Większość członków podkomisji odrzuciła propozycję Dullesa, aby proponowany przez USA „Komitet Tymczasowy" decydował o przyjęciu na porządek dzienny jakiejkolwiek kwestii zwykłą większością głosów.

Podkomisja uchwaliła natomiast, że dla wniesienia czegokolwiek na porządek dzienny komitetu wymagana będzie zgoda 2/3 członków komisji.

W związku z tym przedstawiciel Argentyny, jeden z najbardziej otwartych przeciwników za sady veta w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, stwierdził: „**właściwie zlikwidowaliśmy w ten sposób Komitet Tymczasowy**".

AMERYKA PRZEFORSOWAŁA CZĘŚCIOWO SWE ŻĄDANIA W SPRAWIE TARYF CELNYCH

LONDYN, środa

Trwające w Genewie od 6 miesięcy obrady międzynarodowej organizacji handlowej w sprawie taryf celnych, w których biorą udział przedstawiciele 23 państw, mają zakończyć się w najbliższych dniach.

Jak zaznacza korespondent — „News Chronicle", jedną z najważniejszych spraw, omawianych na tej konferencji, była wniesiona przez Stany Zjednoczone kwestia brytyjskich imperialnych przywilejów celnych.

Według korespondenta „News Chronicle", **Amerykanie osiągnęli swój cel, gdyż narody, wchodzące w skład Imperium Brytyjskiego, zgodziły się na obniżenie taryf celnych na towary amerykańskie i inne, nie pochodzące z Imperium Brytyjskiego.**

ZILLIACUS WZYWA ANGLIKÓW DO ROZSZERZENIA HANDLU ZE WSCHODEM

LONDYN, środa

Jak stwierdza agencja Reutera, znany poseł Partii Pracy **ZILLICAUS**, który wraz z gronem innych parlamentarzystów brytyjskich odwiedził niedawno Jugosławię, Czechosłowację, Polskę i Związek Radziecki, podejmuje kampanię na **rzecz rozszerzenia stosunków handlowych ze Wschodem.** Zamierza on wygłosić w tej sprawie przemówienie na czwartkowym posiedzeniu Izby Gmin. **Zilliacus złożył oświadczenie, w którym podkreślił doniosłość handlu ze wspomnianymi krajami w których gospodarka planowa zdąża do podniesienia poziomu produkcji rolnej i przemysłowej.**

FRANCUSKA PARTIA KOMUNISTYCZNA wzywa do walki z reakcją

PARYŻ, środa

Francuska Partia Komunistyczna, zwróciła się do robotników i wszystkich elementów republikańskich z apelem, w którym wzywa naród do obrony zagrożonych instytucji demokratycznych.

Apel wzywa naród do zjednoczenia się celem złamania reakcyjnych koalicji rzeczników i sprawców bezładu i awantur. Apel wypowiada się za rządem demokratycznym, w którym klasa robotnicza odegra decydującą rolę, jakiej wymagają obecne warunki. Deklaracja potępia ostro stanowisko socjalistów, którzy w czasie ostatnich wyborów samorządowych wystąpili przeciwko zjednoczeniu sił robotniczych i demokratycznych, prowadząc różne konszachty z degaullistami.

Apel Partii Komunistycznej przypomina raz jeszcze, iż de Gaulle, idąc wiernie śladami cezaryzmu i hitleryzmu, wyraził swoją pogardę dla konstytucji i bynajmniej nie ukrył swoich zamiarów użycia siły w dojściu **do władzy.**

Plan Marshalla zagraża suwerenności Francji

PARYŻ, środa

Dyskusję w czasie dzisiejszego Zgromadzenia Narodowego otworzył przedstawiciel partii komunistycznej **JACQUES DUCLOS**, który powiedział, że **PLAN MARSHALLA ZAGRAŻA SUWERENNOŚCI FRANCJI.**

Dziś rozpoczyna się proces Maniu

BUKARESZT, środa

29 PAŹDZIERNIKA rozpoczyna się przed sądem bukareszteńskim, proces przeciwko **MANIU** i jego towarzyszom, **oskarżonym o spisek antyrządowy.** W pierwszej grupie oskarżonych znajdują się również spiskowcy z łona partii Maniu, którzy przebywają zagranicą. Na zlecenie przywódców Partii Narodowo Zaranistycznej, spiskowcy ci prowadzili zagraniczną kampanię przeciwko narodowym interesom Rumunii. Do grupy tej należą byli ministrowie **Gafencu, Grazianu, Vichoianu i Mioulescu.**

Ziemniaki dla robotników Śląska

100 proc. zakupiono
75 proc. załadowano

Akcja zakupu ziemniaków na pokrycie **zapotrzebowania** Śląska (zaopatrzenie kartkowe, stołówki i wolny rynek), **wynoszące ponad 200 tys. ton — została już zakończona.**

W tym samym czasie załadowano już 153 tys. ton, z czego odebrano na Śląsku 109 tys. ton, w tym 57 tys. ton dla przemysłu węglowego, 38 tys. ton dla hutnictwa 1 tys. ton dla RCA itd.

Przewiduje się, że przy obecnym tempie załadunku, zapotrzebowanie Śląska na ziemniaki zostanie pokryte najpóźniej do dnia 5 listopada br.

UCHWAŁĄ NKW PSL

BAŃCZYK i WÓJCIK ZAWIESZENI w prawach członkowskich

Dnia 28 bm. odbyło się posiedzenie tymczasowego NKW PSL z udziałem pełniącego obowiązki wiceprzewodniczącego Rady Naczelnej posła **PAWŁA CHADAJA.** Tymczasowy NKW powziął następującą uchwałę:

„Czyniąc odpowiedzialnym za szkodliwą dotychczasową politykę całe mikołajczykowskie NKW PSL, stwierdzamy, że zarzut szczególnie szkodliwej działalności obciąża członków Prezydium byłego NKW PSL. Tymczasowy NKW PSL postanowił przeto **ZAWIESIĆ w prawach członków stronnictwa pozostałych w kraju członków byłego Prezydium ob. BAŃCZYKA Stanisława** — b. wiceprezesa i **WÓJCIKA Stanisława** b. sekretarza naczelnego i przekazać sprawę ich wykluczenia zgodnie ze statutem PSL najbliższej Radzie Naczelnej. Nadto tymczasowy NKW PSL postanowił zawiesić w prawach członków stronnictwa posłów na Sejm: **Wójcickiego Franciszka, Nowaka Tadeusza i Nadobnika Kazimierza,** przekazując ich sprawę z wnioskiem o wykluczenie Radzie Naczelnej PSL.

9 LISTOPADA ZBIERZE SIĘ RADA NACZELNA

Urzędujący wiceprzewodniczący Rady Naczelnej, poseł **Paweł Chadaj,** na którego ręce nadeszła przedwczoraj depesza przebywającego w Ameryce prezesa Rady Naczelnej dr. **Władysława Kiernika,** postanowił przyspieszyć termin zwołania rady na dzień 9 listopada br. do Warszawy.

„GAZETA LUDOWA" KONTYNUUJE PRACE

Zespół redakcyjny „Gazety Ludowej" oświadcza, że uznając tymczasowy NKW PSL, podejmuje ponownie pełnione dotychczas obowiązki.

Za zespół: **Tadeusz Garczyński, Maria Przeworska, Stefan Śliwiński.**

PISARZE RADZIECCY U MIN. DYBOWSKIEGO

Dziś po południu bawiący w Warszawie pisarze radzieccy: **Ilja ERENBURG I. TYCZYNA A. TWARDOWSKI i P. BROWKO złożyli wizytę ministrowi kultury i sztuki S. DYBOWSKIEMU.**

W toku przeszło godzinnej rozmowy minister zapoznał pisarzy radzieckich [illegible] wytycznymi polityki kulturalnej rządu.

MARSZ wydarzeń

NOWA SZTUKA teatralna sowieckiego dramaturga Konstantego SIMONOWA, „Kwestia rosyjska", wystawiana jest obecnie w Londynie, a wkrótce wejdzie na scenę polską. Tematem tej sztuki, która wywołała wielkie zainteresowanie w wielu krajach Europy, a źle ukrywaną złość w amerykańskiej prasie, są losy dziennikarza amerykańskiego, którego właściciel gazety wysyła do ZSRR, aby szkalował ten kraj i przesyłał antysowieckie materiały. Bohater sztuki, który podczas wojny był sprawozdawcą wojennym na froncie wschodnim i informował swych czytelników o heroizmie i trudzie narodu sowieckiego, usiłuje w dalszym ciągu obiektywnie informować o życiu w Związku Radzieckim. Za to zostaje on wyrzucony na bruk i nie może znaleźć pracy w żadnej innej gazecie amerykańskiej.

TEMATYKA, Simonowa nie jest tylko fikcją literacką, a problemy przez niego poruszone są nadal aktualne i to nie tylko w prasie amerykańskiej. W ostatnim czasie trzej korespondenci pism zagranicznych, akredytowani w Pradze czeskiej, byli zmuszeni podać się do dymisji, ponieważ nie chcieli uprawiać antyczechosłowackiej kampanii, wymaganej od nich przez pisma, które reprezentowali. Korespondent szwajcarskiego „Die Tat" opuścił swe stanowisko, ponieważ nie chciał pisać przeciwko unarodowionemu przemysłowi Czechosłowacji. Podobnie postąpił korespondent bazylejskiego „Nationalzeitung". Wiedeński dziennik „Die Presse", zwolnił swego praskiego korespondenta za to, że pisał o Czechosłowacji zbyt przychylnie, podczas gdy redakcja pisma żądała od niego tylko reportaży na wskroś negatywnych.

W TYCH WARUNKACH inicjatywa podjęta przez przedstawicieli polskich w organizacjach międzynarodowych w sprawie zagwarantowania wolności prasy przy jednoczesnym absolutnym zakazie propagandy wojennej i podżegania do wojny nabiera specjalnej wagi.

NA KONFERENCJI UNESCO, wniosek prezesa — Borejszy o wprowadzenie do projektu rezolucji o wolności prasy ustępu stwierdzającego, że obowiązkiem wolnej prasy powinna być walka z propagandą wojenną i imperializmem oraz walka w obronie wolności i suwerenności narodów, spotkał się z aprobatą zebranych delegatów. Jedyny który żądał skreślenia tego ustępu, delegat amerykański Acheson, na znak protestu opuścił salę obrad.

Jak amerykańscy magnaci prasy wyobrażają sobie „wolność prasy" świadczą następujące dwie notatki, wzięte z tego samego numeru waszyngtońskiej gazety „Evening Star" z dnia 1 września 1947 r.

„MIMO, ŻE POGŁOSKI o skazaniu marszałka Żukowa na 15 lat ciężkich robót za rzekomą propagandę wywrotową w armii sowieckiej, zostały ostatnio zaprzeczone, i mimo braku bezpośrednich danych o jego losie nie ma jak się wydaje, żadnych wątpliwości, że wielki rosyjski bohater wojskowy drugiej wojny światowej, został zlikwidowany".

„Wiadomości o tym, że marsz. Żukow, dowodzący okręgiem wojskowym południowej Rosji, z siedzibą w Odesie, odwiedził Bułgarię, wywołały liczne komentarze w kołach wojskowych i dyplomatycznych Waszyngtonu".

Jak **JUŻ NAPOMKNĄŁEM**, obie te notatki ukazały się w **jednym i tym samym numerze jednej i tej samej gazety**. „Zlikwidowany" marsz. Żukow odwiedza Bułgarię wywołując w ten sposób zaniepokojenie w Waszyngtonie! Nic dziwnego, najodważniejszych nawet mogą przestraszyć duchy...

Oto jak informują amerykańską publiczność amerykańskie dzienniki. Wolność prasy „made in USA".

es-zet

Narody Zjednoczone POTĘPIAJĄ propagandę wojenną

Jednomyślna uchwała Komisji Politycznej ONZ

NOWY JORK, środa

Komisja polityczna ONZ uchwaliła jednomyślnie projekt rezolucji złożony przez delegację australijską, kanadyjską i francuską i potępiający propagandę wojenną.

REZOLUCJA MA BRZMIENIE NASTĘPUJĄCE: „GENERALNE ZGROMADZENIE POTĘPIA KAŻDĄ PROPAGANDĘ, PROWADZONĄ W JAKIMKOLWIEK KRAJU I KTÓRA MA NA CELU WYWOŁANIE LUB POPIERANIE JAKIEJKOLWIEK GROŹBY DLA POKOJU.

Zgromadzenie wzywa wszystkich swych członków, by powzięli odpowiednie kroki do popierania wszelkimi sposobami przyjaznych stosunków między narodami, opartych na celach i zasadach Karty ONZ.

Zgromadzenie wzywa swych członków, by popierali rozpowszechnianie wiadomości, wyrażających niewątpliwe pragnienie wszystkich narodów utrzymania pokoju".

Zwycięstwo ZSRR

NOWY JORK, środa

Korespondent PAP donosi z siedziby ONZ: Jednomyślne przyjęcie przez Komitet Polityczny australijsko - kanadyjsko - francuskiej rezolucji, potępiającej propagandę i podżeganie do nowej wojny, uważa się jest w kołach ONZ za faktyczne ZWYCIĘSTWO Związku Radzieckiego i KLĘSKĘ Stanów Zjednoczonych. Delegacja amerykańska określała w licznych wystąpieniach w Komitecie, radziecką inicjatywę w sprawie prowojennej propagandy, jako chwyt taktyczny. Uchwalona jednomyślnie rezolucja potępia wszelkie formy propagandy, której wynikiem może być zagrożenie pokoju i zaleca członkom ONZ kroki, zmierzające do utrzymania pokojowych stosunków międzynarodowych.

Początkowy frontalny atak delegacji amerykańskiej przeciwko inicjatywie radzieckiej, został zastąpiony walką podjazdową na skutek panujących w ONZ nastrojów i nie powiodła bezpośredniego uderzenia.

Państwa anglosaskie wprowadziły to akcje pod pozorem braku dowodów na to, jako by propaganda wojenna miała poparcie jakiegokolwiek z rządów ONZ.

Jednakże wystąpienie delegacji polskiej z poprawką eliminującą nazwy trzech państw (Grecji, USA i Turcji) wymienionych przez ZSRR w projekcie jako reakcyjnych oraz wykazana przez Związek Radziecki skłonność do kompromisu wobec powagi sytuacji i doniosłości zagadnienia, — postawiły w trudnym położeniu szereg członków ONZ, popierających dotychczas stanowisko amerykańskie. Wobec niemożliwości przeciwstawienia się polskiej poprawce, proponującej zastąpienia „otwartego potępienia reakcyjnych kół w szeregu krajów, a zwłaszcza w USA, Grecji i Turcji, za uprawianie propagandy wojennej", „otwartym potępieniem wszelkich form takiej propagandy niezależnie od kraju, w którym jest prowadzona", — blok zachodni zaatakował wniosek Polski jako niepasujący do całego tenoru ostrej rezolucji radzieckiej.

Mimo tego skoncentrowanego ataku anglosaskiego, poprawka polska zgromadziła 18 głosów i przepadła niewielką większością 5 głosów przy 14 wstrzymujących się.

Dalsza akcja amerykańska, zmierzająca do jeszcze większego osłabienia zbiorowej rezolucji australijsko - kanadyjsko - francuskiej przez wprowadzenie do niej dalszych poprawek, skończyła się niepowodzeniem dla delegatów USA. **Uchwalona ostatecznie jednogłośnie rezolucja, przekazana zostanie prawdopodobnie w przyszłym tygodniu na plenum Generalnego Zgromadzenia dla jej definitywnego zatwierdzenia.**

CHINY

REŻIM NANKIŃSKI LIKWIDUJE LIGĘ DEMOKRATYCZNĄ

NANKIN, środa

Rząd tutejszy ogłosił Ligę Demokratyczną, jedyną uznaną dotychczas partię opozycyjną — za **NIELEGALNĄ.**

Naczelnym hasłem działalności Ligi Demokratycznej było zjednoczenie Chin i utworzenie rządu koalicyjnego, obejmującego wszystkie partie, łącznie z komunistyczną.

TURCJA

„NAJAZD" EKSPERTÓW USA

MOSKWA, środa

Jak donoszą z Ankary, do miast tureckich **Adama i Aleksandretta,** przybyli specjaliści amerykańscy, którzy badają i opracowują plany budownictwa szos strategicznych i portów. Demokratyczne dzienniki tureckie, zwracają uwagę na tę niespodziewaną falę inżynierów i ekspertów amerykańskich, ogarniającą różne punkty kraju.

INDIE

KASZMIR WŁĄCZONY DO HINDUSTANU

New Delhi, środa

Zakomunikowano tu o przyłączeniu Kaszmiru do dominium Hindustanu.

Wiadomość tę podano w kilka godzin po zwróceniu się tymczasowego rządu Kaszmiru do Hindustanu z apelem o pomoc przeciwko uzbrojonym szczepom, które wtargnęły na terytorium Kaszmiru.

IRAK

JAK WYGLĄDA „EWAKUACJA" WOJSK ANGIELSKICH

MOSKWA, środa

Według oficjalnego komunikatu angielskiego, opublikowanego na Środkowym Wschodzie, zakończono ewakuację wojsk brytyjskich z Iraku. Jak komunikuje agencja Tass, Anglicy zatrzymali jednak w tym kraju misję wojskową, oraz bazy lotnicze **w** Hembranit i Szajbachu.

ZSRR

PRZED ŚWIĘTEM 30-LECIA REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Na terenie całego Związku Radzieckiego trwają już intensywne przygotowania do obchodu Święta 30-lecia Rewolucji Październikowej. Leningrad, jako kolebka rewolucji, udekorowany będzie ze szczególną starannością. Ponad 500 artystów i setki budowniczych ozdabiają miasto. Liczne zastępy architektów, malarzy i rzeźbiarzy pracują również nad świąteczną dekoracją i iluminacją Moskwy. W muzeach stolicy przygotowuje się specjalne okolicznościowe wystawy. Muzeum rewolucji organizuje szereg wystaw objazdowych, przeznaczonych dla klubów robotniczych, domów kultury i bibliotek. W muzeum biologicznym nastąpi otwarcie wystawy pt. „ZSRR druga ojczyzną darwinizmu". Muzeum politechniczne otwiera wielką wystawę, poświęconą radzieckiemu przemysłowi elektrotechnicznemu. Do Moskwy przybędą na święto rewolucji wielkie grupy osób z Leningradu, oraz z szeregu republik radzieckich od Bałtyku po Kaukaz.

PRZEDSTAWICIELE 12 NARODÓW MIESZKAJĄ W JEDNEJ WSI

Typowym przykładem zgodnego współżycia przedstawicieli różnych narodowości w jednym miejscu w ZSRR jest wieś Kzyl Szarw (Czerwony Wschód) w południowej części Republiki Kirgiskiej. W tej wsi mieszkają i pracują razem przedstawiciele 12 narodowości, a to: Rosjanie, Kirgizi, Tadżycy, Kipczakowie, Azerbejdżanie, Taranczowie, Dunganie, Tatarzy, Ujgurzy, Kazachowie, Czeczeńcy i Uzbecy. W czasie wojny wieś tę zamieszkiwały ponadto jeszcze inne narodowości, albowiem mieszkały tutaj ewakuowane rodziny z Litwy, Ukrainy, Białorusi itd.

PREZYDENT RP OTRZYMAŁ NASTĘPUJĄCĄ DEPESZĘ:

II walne zgromadzenie delegatów przeszło 90-tysięcznej rzeszy członków spółdzielni wydawniczej „Czytelnik", obradującej w dniu dzisiejszym w Warszawie, przesyła Ci, Obywatelu Prezydencie, zapewnienia, że jak dotąd, tak i nadal nie ustaniemy w pracy nad odbudową naszej spółdzielni i uczynimy wszystko dla realizacji zadań „Czytelnika" w dziedzinie produkcji słowa drukowanego i podnoszenia kultury polskiej. Za prezydium zgromadzenia

(—) Kazimierz **RUSINEK**

Amerykańskie „igraszki"

Niemcy nadal groźbą dla pokoju

Brytyjska polityka w Niemczech skrytykowana

Z posiedzenia Izby Gmin

LONDYN, wtorek

W czasie dyskusji nad sprawą niemiecką w Izbie Gmin, zabrał głos w imieniu opozycji były minister konserwatywny — RICHARD LAW. Oświadczył on, iż tak długo nie można liczyć na pełny pokój i odpowiednie warunki bytu, jak długo nie wyleczy się chorego miejsca na ciele Europy, jakie stanowią Niemcy.

Niemcy — zdaniem Law — są nadal poważną groźbą dla pokoju światowego.

Polityka brytyjska w Niemczech nie zyskała ani poszanowania, ani nie wytworzyła tam uczucia lęku. Trudno znaleźć lepszy komentarz do sytuacji jak przyjęcie przez niemieckich przywódców politycznych wyjaśnień lorda Pakenhama na temat brytyjskiej polityki. **Wyjaśnienia te spotkały się z cynicznym śmiechem ze strony Niemców.**

Śmiech ten — oświadczył były minister — był świadectwem głębi pogardy w jakiej znalazła się Wielka Brytania w wyniku swojej 2 i pół letniej polityki w Niemczech. Rząd uczynił szereg błędów w rozwiązywaniu problemu niemieckiego.

Law nie szczędził krytyki wobec planu demontażu, nazywając go takim samym **„PAPIEROWYM PRODUKTEM"**, jaki rząd obecny wytworzył i na terenie samej Wielkiej Brytanii.

Nowa akcja zbiorowa przeciw gen. FRANCO

NOWY JORK, środa

W kołach narodów zjednoczonych w Lake Success, obiegają pogłoski na temat przygotowywania przez pewne państwa nowej akcji przeciwko frankistowskiej Hiszpanii. **Do Komisja Politycznej ONZ ma być wniesiona rezolucja, zalecająca wszystkim członkom tej organizacji powstrzymanie się przed zawieraniem nowych układów handlowych z Hiszpanią.**

Komitet Ogólnosłowiański w obronie pokoju i niezawisłości narodów

WARSZAWA, środa 1947 r.

Sekretarz Generalny Komitetu Słowiańskiego **TROJANOWSKI** po powrocie z Sofii, gdzie brał udział w ramach delegacji polskiej — w obradach Prezydium Komitetu Ogólnosłowiańskiego — udzielił korespondentowi Polskiej Agencji Prasowej informacji o przebiegu obrad.

Deklaracja powzięta w Sofii przez obradujące Prezydium podkreśla wielką wagę ostatnich wydarzeń na świecie — mówi ob. Trojanowski. Wskazuje ona na **fakt wzrastającej agresywności imperializmu amerykańskiego,** który dąży do ekonomicznego i politycznego ujarzmienia wycieńczonych wojną i wyniszczonych narodów.

Komitet Ogólnosłowiański oraz narodowe komitety słowiańskie poszczególnych krajów — w obliczu stojących przed nimi zadań spotęgują swoje wysiłki, aby zdemaskować zakusy amerykańskich pretendentów do panowania nad światem.

Naczelnym hasłem które leży u podstaw wszystkich poczynań Komitetu Ogólnosłowiańskiego i Narodowych Komitetów Słowiańskich — kończy ob. Trojanowski — jest obrona pokoju, walka o bezpieczeństwo, o niezawisłość narodów i urzeczywistnianie zasad prawdziwie demokratycznych.

Przegląd prasy zagranicznej

„L'EXPORTATEUR FRANCAIS"

Nawiązując do pobytu ministra Minca w Paryżu oraz do bieżących rozmów francuskiej delegacji w Warszawie, w artykule poświęconym rokowaniom handlowym polsko-francuskim, autor wykazuje korzyści, płynące dla gospodarki francuskiej, w szczególności dla francuskiego przemysłu samochodowego, z jak najszybszego uregulowania handlowych stosunków z Polską. „Znaczenia węgla polskiego dla gospodarki francuskiej — pisze autor — nie potrzeba podkreślać. Możność otrzymania węgla bez dewiz, w drodze clearingu, powinna stanowić poważny argument na korzyść zawarcia układu".

Zastanawiając się nad sprawą odszkodowań za dobra francuskie podlegające nacjonalizacji w Polsce, autor podkreśla, że część przedsiębiorstw francuskich została odstąpiona Niemcom podczas okupacji oraz, że zniszczenie przemysłu polskiego utrudnia natychmiastowe zadośćuczynienie żądaniom francuskim. W tych warunkach można postawić pytanie — czy nie byłoby rzeczą wskazaną rozgraniczyć te dwa zagadnienia: wymiany handlowej i spłaty starych długów. W chwili, gdy odbudowa przemysłu niemieckiego jest w stanie realizacji, niezwłoczne nawiązanie ścisłej współpracy z drugim sąsiadem Niemiec może stać się poważnym czynnikiem gospodarczego i politycznego bezpieczeństwa Francji oraz gwarancją rzeczywistej równowagi europejskiej".

SKOŃCZYĆ Z TĄ BZDURĄ

NOWY JORK, środa

Organizacja „Postępowych Obywateli Amerykańskich" zwołała w Nowy Jorku wiec, który zgromadził ponad 5 **tysięcy osób.** Hasłem wiecu był protest przeciwko działalności specjalnej komisji, która bada obecnie „lojalność" aktorów i autorów hollywoodzkich.

W przyjętej rezolucji uczestnicy wiecu domagali się rozwiązania tej komisji. Głównym mówcą był senator **PEPPER.**

Wystąpił on z ostrą krytyką działalności komisji do spraw badania lojalności obywateli amerykańskich, nazywając jej akcję **naruszeniem praw cywilnych** wszystkich Amerykanów.

Ankieta w Danii w sprawie Grenlandii

KOPENHAGA, środa

Dziennik **„Information"** przeprowadził ankietę wśród przywódców duńskich partyj politycznych na temat przywrócenia pełnej władzy Danii nad Grenlandią. W odpowiedzi przedstawiciele wszystkich partyj oświadczyli, iż uważa dalsze przebywanie wojsk amerykańskich w Grenlandii za naruszenie suwerenności Danii nad tym terytorium.

POLSKA i CZECHOSŁOWACJA przykładem współpracy z UNESCO

NOWY JORK, środa

Dyrektor generalny UNESCO **Julian Huxley** przybył do Nowego Jorku w drodze na sesję tej organizacji w Mexico City. Oświadczył on na konferencji prasowej w siedzibie ONZ, że **Polska i Czechosłowacja mogą być przykładem dla innych narodów w dziedzinie współpracy z UNESCO na polu odbudowy szkolnictwa, nauki i sztuki.**

Huxley wymienił oba państwa jako przykład krajów, w których działalność UNESCO nie napotyka na przeszkody.

Huxley zakomunikował również, iż rząd radziecki, który nie jest członkiem UNESCO zwrócił się o dokładne informacje na temat tej organizacji, przy czym wyczerpujący materiał został już przekazany do Moskwy.

Ci, którzy niczego się nie nauczyli

SFIO w sojuszu z de Gaulle'm

Puteaux jest niewielkim robotniczym miastem, w pobliżu Paryża, w którym skupiają się wielkie fabryki metalurgiczne. W ostatnich wyborach samorządowych wybrana została Rada Miejska, złożona z 14 komunistów, czterech socjalistów, 11 degaullistów i dwóch członków MRP.

Pierwszym zadaniem nowo-obranej Rady było mianowanie burmistrza. **Funkcję tę dotychczas piastował komunista.** Tym razem jednak w pierwszym głosowaniu nie uzyskał on wymaganej większości, ponieważ socjaliści wysunęli swoją kandydaturę. W drugim głosowaniu degaulliści przenieśli swe głosy na kandydata socjalistycznego i przeprowadzili jego wybór. **Puteaux będzie miało odtąd burmistrza socjalistę, wybranego głosami faszystowskiej reakcji.**

Ten drobny wypadek charakterystyczny jest dla polityki, jaką prowadzi prawicowe kierownictwo Francuskiej Partii Socjalistycznej, w okresie powyborczym. De Gaulle w dużej mierze osiągnął swój cel — komuniści wyparci zostali ze znacznej ilości samorządów francuskich, w których okazali się najsilniejszą partią, **dzięki osobliwej koalicji socjalistów z reakcją.**

Federacja Socjalistyczna departamentu Sekwany, kierowana przez znanego działacza trockistowskiego **Marceau Piverta,** — która nawiasem mówiąc, straciła w wyborach samorządowych 37 % głosów, — zakazała wprawdzie socjalistom zawierania jakichkolwiek układów z degaullistami, a nawet poleciła głosować na komunistów tam, gdzie głos radnych socjalistycznych zaważy między wyborem burmistrza komunistycznego a degaullistowskiego. Taka jest teoria: praktykę charakteryzuje dobitnie przykład głosowania w Puteaux, które właśnie znajduje się w departamencie Sekwany.

I nie tylko w Puteaux. Prasa francuska przytacza długą listę miejscowości, gdzie burmistrz obrany został głosami koalicji SFIO-RPF.

Nic więc dziwnego, że miejscowa ludność oburzona takim lekceważeniem woli wyborców w zakulisowych gierkach międzypartyjnych, manifestowała przeciwko tym wyborom. Gdzieniegdzie, jak np. **w Puteaux, doszło nawet do rękoczynów i do starć między manifestantami a policją.**

Jest rzeczą charakterystyczną, że często w manifestacjach tego rodzaju brali udział członkowie i sympatycy partii socjalistycznej, którzy **nie chcą i nie mogą pogodzić się z polityką prawicowego kierownictwa SFIO.** Z licznych miejscowości donoszą, że lokalne federacje socjalistyczne odmówiły wykonania zaleceń Komitetu Wykonawczego, i zawarły układ o współpracy z partią komunistyczną. Tak **stało się na przykład w departamencie Loary,** gdzie komuniści i socjaliści dzięki zgodnej współpracy objęli stanowiska burmistrza i jego zastępcy, nie dopuszczając do samorządu zwolenników de Gaulle'a. **Wszędzie tam, gdzie jednolity front został zrealizowany, reakcja francuska poniosła porażkę.** W licznych departamentach Algieru, na przykład, wybrane zostały Rady Miejskie, złożone całkowicie z komunistów i socjalistów, ściśle ze sobą współpracujących. W jednym z osiedli robotniczych pod Paryżem, **gdzie jednolity front jest faktem dokonanym od dłuższego czasu, obie partie zwiększyły ilość otrzymanych głosów.**

Te sporadyczne wypadki nie potrafią **jednak przesłonić faktu, że reakcyjne** kierownictwo SFIO czyni wszystko, co jest w jego mocy, aby ułatwić opanowanie Francji przez degaullistów, chociaż faszystowski charakter RPF nie jest już dla nikogo tajemnicą. W mieście Nimes, na przykład, gdzie w czasie wyborów postrzelony został jeden z działaczy komunistycznych, aresztowano dwóch sprawców zbrodni, którzy okazali się czynnymi członkami RPF. Jeden z nich uprzednio odbywał karę więzienia za paserstwo, a drugi — za kradzież i deprawowanie nieletnich.

Z tych właśnie zdeklasowanych, lumpenproletariackich elementów, rekrutują się bojówki de Gaulle'a. **Nielepsi są przywódcy.** W jednej z miejscowości w pobliżu Paryża, nowoobrany radny z listy RPF został aresztowany nazajutrz po wyborach, za handel kradzionymi autami. Przeszłość innych zwolenników de Gaulle'a i ich zachowanie w okresie okupacji, nie są już więcej dla nikogo tajemnicą.

Tajemnicą nie są również plany i ambicje polityczne generała. W swej ostatniej deklaracji de Gaulle zażądał natychmiastowego rozwiązania parlamentu i rozpisania wyborów po zmianie konstytucji, — zmianie, mającej na celu ograniczenie kompetencji Zgromadzenia Narodowego przy jednoczesnym zwiększeniu uprawnień prezydenta i premiera, i zastąpieniu systemu wyborów proporcjonalnych wyborami, opartymi na zasadzie większości.

Upojony swym powodzeniem zgrupowaniem wokół siebie całej niemal francuskiej reakcji, **de Gaulle przestał kryć się** swoimi dyktatorskimi zapędami tak jak poprzednio już przestał kryć się **ze swą kompletną zależnością od magnatów finansowych z Wall Street.** W walce między demokracją a dyktaturą, między niepodległością Francji a jej uzależnieniem od amerykańskiej finansjery, **karty są odkryte.**

W dniu wczorajszym zebrał się zwołany przedterminowo parlament francuski, któremu prem. Ramadier przedłożył wniosek o votum zaufania dla swego rządu, — rządu z którego skrupulatnie usunięto wszystkich sympatyków lewicy i przeciwników dyktatury degaullistowskiej. Ramadier liczy widocznie, że tak oczyszczony gabinet łatwiej spotka się z aprobatą jego sojuszników z RPF. Ostatnie wybory wykazały, że de Gaulle gotów jest — **oczywiście na warunkach przez niego podyktowanych** — do współpracy z prawicą socjalistyczną we władzach samorządowych.

Czy zgodzi się na tę samą współpracę również na płaszczyźnie parlamentarnej i rządowej? Przyszłość pokaże pewne analogie historyczne. Ale wskazywały by raczej na to, że generał nie będzie się chciał zatrzymać na ramadierowskim „rządzie de Gaulle'a bez de Gaulle'a" i dążyć będzie do rządu de Gaulle'a z de Gaulle'em na czele.

Mimo to zwycięstwo demokracji francuskiej i zadanie decydującej porażki całej reakcji, zgrupowanej wokół de Gaulle'a i jego amerykańskich protektorów, **jest jeszcze możliwe.** Wskazują na to dobitnie wyniki wyborów, tam gdzie jednolity front partii demokratycznych stanowił przeciwwagę dla zblokowanej reakcji. Nacisk mas socjalistycznych na reakcyjne kierownictwo SFIO jest jeszcze słaby ale bezustannie wzrasta i w nim nadzieja zjednoczenia wszystkich patriotów Francji.

Ale zbrodnicza polityka prawicy socjalistycznej zjednoczenie to czyni coraz trudniejszym.

K. SZAFAR

Z dnia

KIERNIK ZWOŁUJE RADĘ NACZELNĄ PSL

Warszawa. W dniu dzisiejszym wiceprezes [illegible] Komitetu Wykonawczego PSL Czesław Wycech, otrzymał depeszę od [illegible] przewodniczącego Rady Naczelnej PSL, [illegible] z Nowego Jorku, w której pos. Kiernik zwołuje na 30 listopada br. Radę Naczelną PSL.

Depesza została w dniu dzisiejszym rano wysłana z Nowego Jorku.

UROCZYSTOŚCI W ROCZNICĘ ŚMIERCI „DOKTOR ANKI" — MJR. AL.

Warszawa. W dniu 2 listopada, w 3-cią rocznicę bohaterskiej śmierci „Doktor Anki" — Heleny Wolff, majora i lekarza Armii Ludowej, odbędą się na terenie woj. kieleckiego w Iłży uroczystości mianowania imieniem dr. Anki szpitala powiatowego.

Uroczystość zorganizowana przez Ligę Kobiet i koła młodzieżowe PCK połączona będzie z odsłonięciem tablicy pamiątkowej, ufundowanej przez Ligę Kobiet i koła młodzieżowe PCK.

1200 REPATRIANTÓW Z NIEMIEC WRÓCIŁO DO KRAJU W CIĄGU 2 MIESIĘCY.

Warszawa. W roku bieżącym, od 1 września przybyło na Śląsk 5 transportów repatriantów z Niemiec. Transporty składały się łącznie z ok. 1200 osób, przeważnie rzemieślników i górników. Wielu z nich przywiozło ze sobą warsztaty pracy.

Między innymi przybył z Drezna dr. [illegible], który przywiózł ze sobą bogato wyposażoną klinikę chorób [illegible]. Przybył również jeden z [illegible] specjalistów wyrobów ze sztucznego włókna inż. [illegible], który skierowany został do fabryki sztucznych włókien w Jeleniej Górze.

ZMARŁ WICEPREZYDENT ŁODZI — KAZIMIERZ GALLAS.

Warszawa. W Łodzi zmarł po dłuższej chorobie wiceprezydent tego miasta Kazimierz Gallas. Ś. p. Kazimierz Gallas był jednym z twórców Stronnictwa Demokratycznego, b. posłem do KRN i posłem na Sejm Ustawodawczy. Marszałek Sejmu Władysław Kowalski przesłał wdowie po ś. p. Kazimierzu Gallasie depeszę kondolencyjną.

W 1948 R. POLSKA WYEKSPORTUJE CHEMIKALII ZA 13 MIL. DOLARÓW.

Warszawa. Przemysł chemiczny w Gliwicach osiągnął już przedwojenny poziom produkcji. W r. b. uruchomiono 46 nowych działów, a wartość wyprodukowanych artykułów w ciągu trzech kwartałów roku bieżącego wyniosła ponad 407 milionów zł.

Wzrasta również pozycja eksportu produkowanych artykułów chemicznych. W drugim kwartale br. wyeksportowano chemikalii na sumę 620 tys. dolarów, w trzecim zaś wartość eksportu przekroczyła 1 milion dolarów. Na rok 1948 planuje się eksport chemikalii za 13 milionów dolarów.

PO UCIECZCE Stanisława Mikołajczyka

Podstawową bronią obozu reakcyjnego na odcinku wiejs[illegible] było zawsze polityczne rozbicie wsi. Skorzystać z zac[illegible] politycznego części wsi i przyciągnąć ją do obozu konserwy społecznej, przeciwstawić ją za pomocą oszukańczych haseł radykalnemu nurtowi politycznemu, reprezentującemu naprawdę interesy wsi i związanemu z ruchem mas pracujących w mieście. ZNISZCZYĆ w ten sposób JEDNOŚĆ PRACOWNIKÓW ROLI I ZERWAĆ ICH SOJUSZ Z KLASĄ ROBOTNICZĄ — oto stara wytyczna działań obozu reakcyjnego na wsi. Podobną taktykę zastosowało także w pierwszym okresie mikołajczykowskie PSL, ŻERUJĄCE na ŁATWOWIERNOŚCI NIE MAŁEJ CZĘŚCI WSI. Był taki okres, kiedy wielu chłopów wierzyło w to, że Mikołajczyk naprawdę reprezentuje sprawę wsi polskiej.

Proces otrzeźwienia politycznego wsi pociągnął za sobą usunięcie się gruntu spod nóg **mikołajczykowskich łapichłopów.** Proces ten rozwijał się równolegle z postępującą stabilizacją naszego ustroju gospodarczego i politycznego. **Niedługo można było oszukiwać wieś rzekomą groźbą kolektywizacji.** Wkrótce okazało się, że straszak kolektywizacji, którym potrząsał **Mikołajczyk** i jego podziemni kamraci, jest zrobiony ze słomy. Rząd demokratyczny stał twardo na stanowisku **popierania rozwoju i zamożności indywidualnego gospodarstwa chłopskiego.** Wkrótce też wieś polska ujrzała, że rząd demokratyczny robił wszystko, co jest w jego mocy, by **pomóc chłopu, by uwolnić go nie tylko od obszarnika, ale także od spekulanta, by pomóc mu w odbudowie zniszczonego gospodarstwa, w siewie i podczas żniw.** Z czasem szerokie rzesze chłopskie zaczęły coraz lepiej rozumieć, że zwiększona produkcja przemysłu, forsowana przez rząd, oznacza coraz większą ilość towarów dla wsi, że SOJUSZ ROBOTNICZO-CHŁOPSKI JEST JEDYNĄ SŁUSZNĄ DROGĄ Z PUNKTU WIDZENIA INTERESÓW I PRZYSZŁOŚCI WSI. Przyszła wreszcie chwila, kiedy przerażony chłop spostrzegł, że ludzie, którzy przedstawiali mu się, jako jego przyjaciele, **popierają i dostarczają broni tym samym bandytom, którzy grabią jego, chłopski dobytek, że kumają się z zagranicznymi szpiegami i zdradzają swój kraj.**

I wówczas WIEŚ ODWRÓCIŁA SIĘ Z ODRAZĄ OD MIKOŁAJCZYKA i zaczęła coraz bardziej masowo napływać do tych grup i partii, które reprezentowały radykalny, naprawdę ludowy ruch chłopski.

W ten sposób w walce z wpływami reakcji podziemnej i peeselowskiej, poprzez eliminowanie jej zgubnych wpływów na odcinku wiejskim, NASTĘPOWAŁ PROCES JEDNOCZENIA SIĘ WSI. Skończyć z rozbiciem i walką polityczną na wsi można było tylko na gruncie zrozumienia i docenienia wielkich perspektyw, jakie otwiera przed wsią polską demokracja ludowa.

Proces oczyszczania się wsi od agentów reakcji następował również i wewnątrz PSL. Poza Mikołajczykiem i oddaną mu duszą i ciałem grupą reakcyjnych prowodyrów, stanowiących obcą agenturę, **poważna część starych działaczy PSL czuła się nadal związana ze wsią i ustosunkowywała się pozytywnie pomimo pewnych zastrzeżeń do reform społecznych i dorobku ustroju demokratycznego w Polsce.** Niezadowolenie z polityki Mikołajczyka doprowadziło z początku do oderwania się od jego partii grupy **PSL — Nowe Wyzwolenie,** później zaś — do utworzenia PSL-lewicy, na czele której stali działacze, usunięci przez Mikołajczyka z NKW.

W ten sposób proces niezadowolenia zaostrzał się i znalazł swój jaskrawy wyraz w niedawnym **zjeździe 200 działaczy PSL,** którzy stanęli na stanowisku **usunięcia Mikołajczyka od kierownictwa i skierowania Stronnictwa na drogę współpracy z obozem demokratycznym.**

Proces przełomu w PSL dojrzewał. Sytuacja grupy kondotierskiej stała się tak trudna, że jej przywódcy **zdecydowali się na ucieczkę z kraju.** Był to krok bankrutów, którzy uciekli przed policzkiem. Ale ta ucieczka, stanowiąca rezultat zaostrzającej się szybko sytuacji w PSL, sama z kolei wpłynęła na gwałtowne przyspieszenie wypadków. Kiedy nie stało już Mikołajczyka — **W PSL NASTĄPIŁ RAPTOWNY ZWROT, zmierzający do pchnięcia tego Stronnictwa na NOWE DROGI.** Zwrot ten powinien doprowadzić do usunięcia z niego tych wszystkich, którzy odpowiedzialni są za jego dotychczasową linię polityczną. Jak wiadomo, **po ucieczce Mikołajczyka, Korbońskiego, Bryji i innych,** uformował się spośród członków Rady Naczelnej PSL **Tymczasowy Naczelny Komitet Wykonawczy,** na czele którego stanęli znani działacze lewego odłamu PSL; **ob. ob. Niećko, Wycech, Banach i inni.**

Tymczasowy NKW PSL ma doprowadzić do jak najszybszego zwołania Rady Naczelnej PSL, która wybierze już statutowy NKW. Do tego czasu Tymcz. NKW będzie pełnił wszelkie funkcje kierownictwa partyjnego.

Charakterystyczny jest też komunikat Tymczasowych władz PSL. **Stwierdzając fakt ucieczki Mikołajczyka i potępiając go członkowie Tymcz. NKW** sławiają sobie za **cel „WPROWADZENIE STRONNICTWA NA WŁAŚCIWĄ DROGĘ I CAŁKOWITE ZERWANIE ZE ZGUBNĄ POLITYKĄ DOTYCHCZASOWEGO KIEROWNICTWA, PRZYPIECZĘTOWANĄ ZDRADZIECKĄ UCIECZKĄ STANISŁAWA MIKOŁAJCZYKA..."**

Nie ulega wątpliwości, że utworzenie tymczasowych władz, które w krótkim czasie zwołają statutowy zjazd, powinno doprowadzić do oczyszczenia zatrutej atmosfery, jaką stworzył w PSL Mikołajczyk. Zarówno skład personalny nowych władz, jak i stanowisko polityczne ich członków, znane z ich poprzednich wystąpień, świadczą o tym, **że reakcji polskiej wyślizguje się ostatecznie z rąk jej dotychczasowa agentura na wsi,** i tym samym jej podstawowa broń, jaką było polityczne rozbicie wsi. Wiele zdaje się wskazywać na to, że PSL wkracza na drogę, na której **nie będzie już odgrywać roli narzędzia reakcji na wsi.**

Ten zwrot powita niewątpliwie ta część wsi, która dotąd szła za PSL, ale od dawna **nie mogła się już pogodzić z rolą, jaką tej partii wyznaczył Stanisław Mikołajczyk.** Powitają też ten zwrot z zadowoleniem ludzie obozu demokratycznego i prawdziwi, a nie malowani przyjaciele wsi, to jest ruch robotniczy. Cios, zadany reakcji na odcinku wiejskim, poprzez zarysowującą się zmianę charakteru PSL i eliminujący wpływy reakcji na wsi, oznacza, że ZBLIŻAMY SIĘ DO OSTATECZNEJ KONSOLIDACJI CAŁEJ WSI POLSKIEJ I CAŁEGO RUCHU CHŁOPSKIEGO NA PLATFORMIE OBOZU DEMOKRATYCZNEGO

K. M.

—28 październik— święto narodowe Czechosłowacji

Naród czeski był ponad 300 lat pod panowaniem Habsurgów. Była to niewola za grzechy czeskiej szlachty przed bitwą na Białej Górze.

W pierwszej wojnie światowej 1914 — 1918 naród czeski wywalczył swą wolność mieczem i siłą moralną. Legioniści czescy walczyli na froncie rosyjskim, włoskim i francuskim, gdy tymczasem duchowi wodzowie, jak T. G. M. Masaryk — pierwszy prezydent Republiki Czechosłowackiej, nazywany prezydentem - oswobodzicielem, dr. Edward Benesz, obecny prezydent Republiki Czechosłowackiej i gen. M. R. Stefanik zaznajamiali cały świat z czechołowackim duchem narodowym.

Moralnie monarchia austro - węgierska zniknęła w wyniku sprawiedliwości dziejowej. ZAŚ Z RUIN TEJ MONARCHII, W PAMIĘTNY DZIEŃ 28 PAŹDZIERNIKA 1918 ROKU WYROSŁA NOWA REPUBLIKA CZECHOSŁOWACKA.

Pamiętny ten dzień naród czechosłowacki święci jako święto państwowe, święto zmartwychwstania, święto wyzwolenia.

Uroczystości są spontaniczne i bierze w nich udział cały naród bez względu na przekonania polityczne.

Wczasie okupacji święto narodowe było zniesione, ale naród czeski święto to obchodził skrycie w swych sercach.

Trudny okres, bolesne wspomnienia.

Znów było potrzeba walczyć o to, co dla każdego narodu jest najcenniejsze. Rozpoczął się nowy bój o wolność. Że walka była bezlitosna i twarda, wie dobrze o tym, tak obywatel czeski, jak i polski.

Znów nadszedł czas, kiedy poza granicami kraju zorganizowała się ponownie armia czechosłowacka.

Żołnierze Czech, Moraw i Słowaczyzny stali ramię przy ramieniu z żołnierzami polskimi za granicami swych rodzinnych krajów.

RAZEM WALCZYLI, RAZEM UMIERALI.

Te same ideały wykrzesały z nich braci, których związała krew.

Fakty te nie mogą przejść w niepamięć. Wspólne czyny uwiecznione w pamięci żyjących, jak również opisane w licznych dziełach literatury, są gwarancją, że obopólne winy zostały przebaczone. Obydwa najbliższe narody słowiańskie tęskniły do zgody i wzajemnej miłości. Marzenia te ziściły się i tak też zostanie na wieki.

Naród polski dostojnie przyłączył się do uroczystości 28 października, pierwszego dnia wyzwolenia.

Czesi i Słowacy przyjmują tę okazaną wdzięczność z wielką radością i z pełnym zrozumieniem.

Akademia w Instytucie Śląskim w Katowicach jest jedną z licznych uroczystości, jakie na całym terenie Polski w dniu tym są urządzane.

Uroczystości te są wspaniałe, i dlatego też dziękujemy Wam Polacy.

Kończąc, chcę na tym miejscu powtórzyć słowa, wypowiedziane przez ob. wiceministra Władysława Wolskiego. Ten miły nasz gość pożegnał się z nami na granicy polsko - czechosłowackiej tymi słowy:

„Nigdy w historii nie powtórzy się rok 1938. Czesi powinni zapomnieć o nieszczęśliwej polityce Becka ale Polakom nie wolno o niej zapomnieć".

Sądzę, że ze strony czeskiej wszystko już poszło w niepamięć i dlatego też mogę w imieniu wszystkich dobrych Czechów oświadczyć, że polski naród ma swych najlepszych przyjaciół na tych granicach, gdzie sąsiaduje z narodem czechosłowackim.

RUDOLF GREGOR (Morawska Ostrawa)

PRACĄ I WALKĄ O INTERESY NARODU ZDOBYLIŚMY SOBIE JEGO ZAUFANIE

Dalszy ciąg przemówienia tow. GOMUŁKI-WIESŁAWA

Prawicowi przywódcy partii socjalistycznych instrumentem imperializmu

Z tych założeń wypływa nasz stosunek do partii socjalistycznych.

Prawicowi przywódcy tych partii, którzy rozbijają jednolity front klasy robotniczej, zwalczają partie komunistyczne, wyrzucają z rządu ich przedstawicieli zajmują nieprzyjazny i wrogi stosunek do Związku Radzieckiego i państw ludowo-demokratycznych, są w gruncie rzeczy niczym innym, jak **ISTRUMENTEM w rękach imperializmu, amerykańskiego KAPITAŁU monopolistycznego.** Dlatego też broniąc jednolitego frontu i traktując wszystkich socjalistów — szczerych jednolitofrontowców, jako naszych najbliższych sojuszników, demaskujemy prawicę socjalistyczną w skali międzynarodowej.

Współpracujemy, jak najściślej z bratnią partią Polskiej Partii Socjalistycznej, ale jednocześnie zwalczamy i zwalczać będziemy WRN-owskie, antyjednolitofrontowe w praktyce elementy.

Praktyka budownictwa Polski Ludowej nauczyła nas bardzo wiele. Sojuszników naszej partii, zwolenników demokracji ludowej, mieliśmy możność poznać nie na podstawie ich słów i deklaracji, **lecz poznawaliśmy ich i ocenialiśmy na podstawie PRAKTYCZNEJ ich działalności.**

W toczącej się walce między nowym i starym światem, między siłami demokracji, a siłami reakcji imperialistycznej, kierownicze ośrodki reakcji anglosaskiej posługują się różnymi **metodami.**

PPR wypełniło swój narodowy obowiązek demaskując Mikołajczyka

Nie było dla nas tajemnicą, zwłaszcza po wielu doświadczeniach, że przybyły w r. 1945 do kraju **MIKOŁAJCZYK BYŁ AGENTEM ANGLOSASKICH IMPERIALISTÓW, że od nich otrzymywał dyspozycje działania w Polsce,** podobnie, jak wszystkie ich WiN-owskie, NSZ-owskie agentury. Jakimi metodami działają wrogie Polsce agentury, różni zaprzańcy narodowi z jaskrawo wymalowaną maską patriotyzmu pod którą usiłują ukryć swoje zdradzieckie, sprzedajne i antynarodowe oblicze, wykazywaliśmy i wykażemy jeszcze opinii publicznej na rozprawach sądowych. Są takie fakty, o których filozofom się nie śniło.

Partia nasza uważała za swój narodowy obowiązek demaskować przed społeczeństwem szkodniczą działalność Mikołajczyka i całej jego kliki, kierującej PSL-em Ten obcy agent wił się nieraz, jak wąż, aby zamaskować prawdziwe oblicze. Nie żałował frazesów demokratycznych, opowiadał się za przyjaźnią ze Związkiem Radzieckim, **za obroną pokoju,** za obroną granic Polski na Odrze i Nysie, które atakowali jego pryncypałowie itp.

NIE WIELE TO POMOGŁO. Reakcyjne, wilcze pazury obcego agenta zawsze wyłaziły spod jego owczej, narodowej skóry, którą przyodział na siebie. Nie udało mu się ukryć współdziałania reakcyjnej kliki PSL z faszystowskim podziemiem i poparcia, jakie to podziemie udzielało jego partii.

Jedyna przysługa, jaka Mikołajczyk oddał polskiej demokracji

Te fakty **demaskowaliśmy,** w rezultacie czego ta część społeczeństwa polskiego, która początkowo popierała Mikołajczyka i PSL, **odwróciła się od niego i poszła w wyborach za partiami bloku demokratycznego.** Zbankrutowanego wodza PSL i równocześnie **pełnomocnika angielskiej reakcji** zaczęli opuszczać coraz liczniej członkowie naczelnych władz partyjnych tego stronnictwa. **Usuwał mu się całkowicie grunt spod nóg. Większość członków Rady Naczelnej PSL coraz natarczywiej żądała USUNIĘCIA MIKOŁAJCZYKA** i jego kliki ze stronnictwa, domagała się zwołania Rady Naczelnej **dla oczyszczenia stronnictwa.**

Sytuacja stała się beznadziejna. Możliwości **uprawiania podwójnej gry — służenia reakcji anglosaskiej i równocześnie maskowanie się przed narodem polskim** — stopniały prawie do zera. I ten agent i oszust polityczny na wielką skalę zdecydował się na **odkrycie przyłbicy — uciekł z Polski** do swoich mocodawców, **zbiegł wraz ze swoją najbliższą kliką** skończył obecnie swoją grę, gdyż kariera jego skończyła się daleko wcześniej.

Niemcy w okresie wojny, swoją klęskę starali się zamaskować — pisząc, że **„po zwycięskim odparciu wszystkich ataków przeciwnika, wojska nasze wycofały się na swoje poprzednie pozycje".**

Mikołajczyk również **wycofał się na swoje poprzednie pozycje, jakie zajmował przed przyjazdem do Polski.** Oddał w ten sposób **JEDYNĄ PRZYSŁUGĘ DEMOKRACJI POLSKIEJ I POLSCE LUDOWEJ. „Baba z wozu koniom lżej"** — mawiają chłopi polscy. Wóz demokracji ludowej w Polsce będzie łatwiej się toczył naprzód gdyż po tym nowym „bohaterskim" wyczynie Mikołajczyka trudniej będzie reakcji hamować jego bieg. **Nikt już nie może żywić jakichkolwiek złudzeń odnośnie prawdziwej roli i misji jaką spełnił Mikołajczyk w Polsce.**

Pójdziemy naprzód, nie zważając na szczekanie zdrajców, oszustów i agentów obcego imperializmu

Imperialiści anglosascy nie potrafią już wygrać tej całkowicie zbankrutowanej i skompromitowanej karty, jaką w postaci Mikołajczyka mieli jeszcze przed utworzeniem Rządu Jedności Narodowej. Naturalnie, że **polecą mu szkalować demokrację polską, Polskę Ludową, że będzie im dalej służył za narzędzie różnych prowokacji itd.**

My odpowiadamy znanym przysłowiem — **„psy szczekają, a wiatr niesie".**

Polska demokracja pójdzie nieugięcie naprzód **nie zważając na szczekanie zdrajców, narodowych oszustów politycznych i agentów imperialistycznej reakcji anglosaskiej.**

W imię pokoju i bezpieczeństwa Polski i świata

Będziemy zwalczać wszelkich wrogów demokracji ludowej

W imię zabezpieczenia pokoju w Europie i na świecie, w imię zabezpieczenia pokoju narodowi polskiemu, **Partia nasza musi i będzie zwalczać jak najostrzej wszystkich rodzimych wrogów Demokracji Ludowej, wszystkie siły wsteczne, żywiące nadzieje na powrót do przeszłości.**

Sytuacja nakazuje nam **wzmocnić czujność wobec wroga klasowego,** wzmóc wysiłki na froncie naszej pracy politycznej, zewrzeć szeregi partii w bojowym froncie dla umocnienia podstaw Demokracji Ludowej.

Będziemy wychowywać naród w duchu patriotyzmu i demokratycznych tradycji

W imię pokoju i zabezpieczenia niepodległości i suwerenności Polski, **Partia nasza wychowuje i wychowywać będzie naród w duchu głębokiego patriotyzmu i przywiązania do szczytnych, wolnościowych i demokratycznych tradycji.** Partia nasza, która skupiła w swych szeregach najbardziej świadomą i najofiarniejszą część narodu, która przodowała mu w walce o wolność i wyzwolenie z piekła niemieckiej okupacji, **będzie i nadal NAJWIERNIEJSZYM STRÓŻEM NIEPODLEGŁOŚCI I SUWERENNOŚCI POLSKI LUDOWEJ.**

Związek Radziecki najpotężniejszą twierdzą demokracji

W imię pokoju i bezpieczeństwa granic Polski, w imię najżywotniejszych interesów narodu polskiego, **partia nasza propaguje i propagować będzie przyjaźń i sojusz ze Związkiem Radzieckim** tą najpotężniejszą twierdzą demokratyczną, wokół której skupiają się wszystkie pokojowe siły świata.

30-ta Rocznica Rewolucji Socjalistycznej w Rosji. 30-lecie władzy ludu pracującego w Związku Radzieckim i osiągnięty przez ten czas olbrzymi dorobek w każdej dziedzinie życia, może napawać słuszną dumą nie tylko naród radziecki, lecz cały międzynarodowy ruch robotniczy, całą demokrację światową. **Twórcze siły rewolucji rosyjskiej, która umożliwiła nam zbudowanie demokracji ludowej, stanowią i stanowić będą niewyczerpane źródło pomnażania naszych własnych sił.**

Wielki dorobek pracy narodu radzieckiego, możliwy tylko w warunkach państwa socjalistycznego, dodaje sił narodowi polskiemu w jego **pracy** i walce o lepsze jutro.

Zajmujemy i zajmować będziemy czołowe pozycje na froncie walki o trwały pokój

Tak, jak partia nasza była w pierwszych liniach walki narodowo-wyzwoleńczej w okresie niemieckiej okupacji, jak **jesteśmy obecnie w pierwszych liniach budowniczych Polski Ludowej,** tak samo partia nasza **zajmie i zajmować będzie czołowe pozycje na froncie walki o trwały pokój,** walki przeciwko imperializmowi i jego planom zniewolenia wolnych narodów słowiańskich oraz zniszczenia demokracji światowej.

Siły pokoju są stokroć silniejsze, aniżeli siły wojny. Naszym zadaniem i zadaniem partii marksistowskich innych krajów jest **uruchomienie tych potężnych sił pokoju przeciwko siłom wojny,** przeciwko imperialistycznym podżegaczom wojennym.

Stoimy na gruncie solidarności klasowej międzynarodowego ruchu robotniczego i współpracy z innymi partiami marksistowskimi, gdyż w ten sposób najlepiej możemy zabezpieczyć wolność i suwerenność polskiego narodu oraz przyczynić się do zabezpieczenia wolności i suwerenności innych narodów.

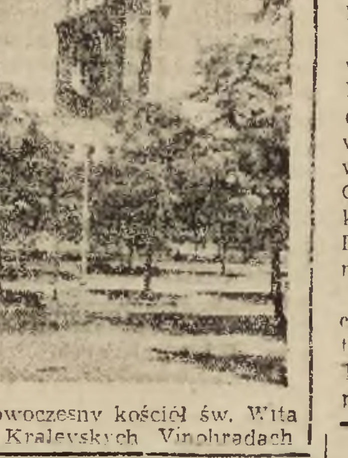
Partia nasza zdobyła sobie zaufanie i dobre imię w narodzie polskim. Zdobyliśmy sobie to dobre imię dlatego, że w naszym działaniu politycznym, w naszej pracy i w walce **kierowaliśmy się zawsze dobrem Polski i interesami narodu.**

Od Was, aktywistów i przyszłych kierowników organizacji partyjnych, cała **Partia oczekiwać będzie i wymagać będzie, abyście godnie reprezentowali jej dobro i nieposzlakowane imię, abyście byli najlepszym przykładem dla członków Partii, dla klasy robotniczej i wszystkich ludzi pracy, abyście WYSOKO DZIERŻYLI BOHATERSKIE I CHLUBNE SZTANDARY NASZEJ PARTII NAD NARODEM POLSKIM.**

„WIECZÓR CZECHOSŁOWACKI" W INSTYTUCIE ŚLĄSKIM W KATOWICACH

(js) Dnia 28 bm. o godz. 18-tej, odbyła się w sali odczytowej Instytutu Śląskiego w Katowicach, akademia z okazji obchodu Święta Narodowego Czechosłowacji. Akademia zorganizowana została przez Towarzystwo Przyjaźni Polsko - Czechosłowackiej i Instytut Śląski.

W akademii udział wzięli delegat ambasady czechosłowackiej, **mjr. Kratky — szef Czeskiej Misji Repatriacyjnej w Katowicach, dr Kral,** prezes Towarzystwa Przyjaźni Czechosłowacko-Polskiej w Morawskiej Ostrawie oraz dziennikarze czescy.

Nowoczesny kościół św. Wita w Kralevskych Vinohradach

Dyrektor Instytutu Śląskiego, **dr Lutman,** wygłosił słowo wstępne. Następnie **dr Korowicz** szef Wydziału Czeskiego przy Instytucie Śl. wygłosił obszerny referat pt. **„Dzisiejsza Czechosłowacja".**

Dr Korowicz omówił stosunki polsko-czechosłowackie **na przestrzeni** ubiegłych stuleci i w obecnym czasie. Przegląd teraźniejszego życia państwa czechosłowackiego, poparty licznymi cyframi, dał zebranym ogólny wyraz pracy narodu czeskiego i słowackiego na polu gospodarczym i kulturalnym.

Po referacie, prezes Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej, dr Kral, złożył serdeczne życzenia z okazji Święta Narodowego zaprzyjaźnionego państwa na ręce przedstawiciela mjr. Kratky'ego. W odpowiedzi mjr. Kratky w kilku serdecznych słowach zaakcentował przyjaźń obu narodów.

Niemniej w serdecznych słowach przemawiał z kolei dr Kral, który w imieniu narodu czeskiego i słowackiego oraz Towarzystwa Przyjaźni Czechosłowacko-Polskiej w Morawskiej Ostrawie złożył życzenia członkom Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Czechosł. oraz zapewnienie, o wzajemnej przyjaźni.

Na zakończenie wieczoru, w części artystycznej wystąpili artyści Opery Śląskiej, członkowie Towarzystwa, dając szereg popisów artystycznych.

Sprostowanie

We wczorajszym numerze naszego pisma do artykułu „Koniec kariery najemnika" zakradł się złośliwy błąd.

Zdanie: „To on, aby uzyskać dodatkowy atut w rozmowach..." winno brzmieć:

„To on aby uzyskać dodatkowy atut w rozmowach, które prowadził w Moskwie, dał sygnał rozpoczęcia tragicznego powstania warszawskiego w chwili, kiedy odsiecz wojskowa dla Warszawy była **niemożliwa,** w rezultacie czego nasza stolica została zniszczona, a setki tysięcy najlepszych synów ludu warszawskiego poniosły śmierć".

Redakcja,

Śląsk dymi...

KOMINY śląskich kopalń dymią... koła wież wyciągowych wartko się obracają ciągnąc z głębi ziemi klatki z wózkami naładowanymi WĘGŁEM. Potem WĘGIEL pójdzie w świat, zdobywać dla nas dewizy.

Górnik śląski rozumie, że nasz WĘGIEL — to bogactwo i stara się w ramach współzawodnictwa wydobyć go jak najwięcej. Wydobycie rośnie z dnia na dzień.

Na zdjęciach fragmenty kopalń śląskich — u góry kop. „Zabrze", u dołu kop. „Makoszowa" koło Bytomia.

AKCJA WCZASÓW NA NOWYCH TORACH

Doniosłe uchwały ogólnopolskiej konferencji porozumiewawczej w sprawie organizacji wczasów pracowniczych

W konferencji poświęconej sprawom wczasów pracowniczych w Spale, o której donosiliśmy już pokrótce, udział wzięli z ramienia min. pracy i opieki społecznej, wiceministrowie **Giebartowski** i **Kochanowicz** oraz dyr. **Altman**, z ramienia Komisji Centralnej Zw. Zawodowych — przewodniczący **K. Witaszewski** i sekretarz gen. **Kuryłowicz**. Poza tym wzięli w niej udział przedstawiciele zarządów głównych zw. zawodowych i OKZZ, kierownicy wydziałów wczasów przy poszczególnych związkach oraz kierownicy wydziałów socjalnych ministerstw i centralnych zarządów przemysłowych. Uczestniczyli też w obradach przedstawiciele organizacji młodzieżowych i kulturalno - oświatowych. Po złożeniu krótkich sprawozdań przez przedstawicieli biur wczasów, zw. zaw. nauczycielstwa, górników, włókniarzy i kolejarzy, referat zasadniczy na temat osiągnięć i koniecznych zmian w organizacji wczasów pracowniczych, wygłosił przewodniczący KCZZ i Rady Wczasów — tow. **K. Witaszewski.**

Jak wynika z referatu tow. **Witaszewskiego**, ruch zawodowy w Polsce zorganizował w r. 1946 około 400 domów wypoczynkowych, przez które przeszło 227. 122 osoby a w r. 1947 mamy 614 domów o 26.377 miejscach. Domy te mogą przyjąć w ciągu roku 481.726 wczasowiczów na turnusach dwutygodniowych. Stwierdziwszy, że w dziedzinie wczasów zrobiono wiele, mówca wyraża przekonanie, że są jeszcze liczne braki w tej akcji i, że musi być zmieniony dotychczasowy sposób gospodarki wczasów. **Mówca krytykuje postępowanie urzędników pewnych resortów i instytucji, którzy znacznym kosztem tworzą luksusowe warunki wypoczynku dla nielicznej grupy uprzewilejowanych pracowników. KCZZ wystąpi do odpowiednich władz z żądaniem przeprowadzenia dochodzeń i ukarania winnych.**

Koniecznym jest uregulowanie sprawy czynszów dzierżawnych w pensjonatach, sprawy płac personelu, jak również sprawy racjonalnego podziału domów pomiędzy instytucje zdrowotne i instytucje wypoczynkowe. Uregulowanie spraw urlopowych i zorganizowanie dobrego wypoczynku, wymaga w pierwszym rzędzie **uporządkowania gospodarki w domach wypoczynkowych, a następnie scentralizowania całej akcji wczasów — podkreśla tow. Witaszewski.** Konieczna jest także **zmiana ustawy o urlopach** w tym kierunku, aby urlopy można było wykorzystać co najmniej w ciągu dziesięciu miesięcy w roku, co pozwoli na całkowite wykorzystanie istniejących możliwości kwaterunkowych. Z kolei tow. Witaszewski podaje do dyskusji projekt reorganizacji akcji wczasów, który zamknąć można w następujących punktach: **całość akcji winna być podzielona na dwa etapy, a mianowicie przejęcie wszystkich domów wypoczynkowych, istniejących na terenie Polski przez poszczególne związki zawodowe oraz doprowadzenie do centralizacji wszystkich domów w ramach Funduszu Wczasów Pracowniczych.**

Tow. Witaszewski omawiał też sprawę kart uczestnictwa. Karty byłyby przydzielane zarządom głównym związków w zależności od liczby zorganizowanych w nich członków i rodzajów wykonywanej pracy. Drogą organizacyjną karty przydzielane byłyby przez poszczególne rady zakładowe wczasowiczom i m. in. służyłyby jako bilet kolejowy oraz stanowiłyby podstawę dla pracodawców do wypłaty należnej sumy 35% kosztu pobytu na wczasach. Karta płatna będzie w chwili jej pobrania przez wczasowicza i określać będzie dokładnie miejsce i czas pobytu na wczasach.

Na zakończenie swego referatu tow. Witaszewski omawia sprawę konieczności zajęcia się **organizacją wczasów dla matek obarczonych dziećmi, wymagającymi ich opieki, sprawę zapewnienia wczasowiczom odpowiednich rozrywek kulturalno-oświatowych, sprawę organizacji w ramach wczasów obozów campingowo - wypoczynkowych dla młodzieży oraz sprawę uzyskania przez Fundusz Wczasów majątków rolnych, które stanowiłyby bazę zaopatrzenia domów wypoczynkowych.**

Przemówienie swe tow. Witaszewski zakończył słowami: **„Wtedy, kiedy w wielu krajach klasa robotnicza prowadzi walkę o prawo do odpoczynku, my zebraliśmy się, by omówić nowe i wyższe formy zorganizowanego wypoczynku w specjalnie przeznaczonych do tego celu domach. Wtedy, kiedy w różnych krajach kapitalistycznych wre walka o prawo do pracy, u nas obradują robotnicy nad nowymi formami dla zwiększenia wydajności pracy, dla zwiększenia masy towarowej, a co za tym idzie i podniesienia poziomu bytowania. Własną pracą i wysiłkiem utrwaliliśmy władzę ludową w Polsce, by zabezpieczyć zdobycze świata pracy.**

POLSKI WĘGIEL W UPRZEMYSŁOWIENIU KRAJU i W EKSPORCIE

Mimo wielkich trudności, spowodowanych rabunkową eksploatacją kopalń węgla przez ich przedwojennych właścicieli — zagranicznych kapitalistów, oraz przez taką samą gospodarkę Niemców w okresie okupacji, ZDOLNOŚĆ PRODUKCYJNA KOPALŃ SYSTEMATYCZNIE WZRASTA. Wartość ogólna produkcji przemysłu węglowego wyniosła w 1945 r. — 539 milionów zł. przedwojennych, w r. 1946 — 1.239 milionów zł. W roku bieżącym ma ona osiągnąć 1.534 miliony zł. Plan na rok 1948 przewiduje produkcję wartości 1.743 milionów zł. przedwojennych. Na węgiel przypadnie 77 proc. produkcji, na koks — 10 proc., na węgiel brunatny 3 proc. Resztę produkcji stanowi wytwarzanie prądu elektrycznego oraz budowa maszyn we własnym zakresie.

W chwili obecnej osiągnęliśmy już 90 procent przedwojennej produkcji wszystkich kopalń węgla, położonych na obecnym terytorium Polski.

Produkcja koksu osiągnęła 75 procent.

Stały postęp przeciętnej wydajności pracowników łączy się ściśle z robotami inwestycyjnymi, które są znacznie rozszerzone.

Wydatki inwestycyjne w roku 1945 wynosiły 24 grosze na każdą wydobytą tonę węgla, w roku 1946 — 64 grosze, w 1947 r. — 1 zł. 14 groszy.

Koszt inwestycji na rok 1948 wyniesie 1 zł. 88 groszy na 1 tonę. — Mając na celu dobre wyposażenie kopalń wydajemy na inwestycje więcej niż w okresie przedwojennym. Jest to jednak tylko częściowe pokrycie potrzeb przemysłu, który został zrujnowany, a jego urządzenia w znacznym stopniu zużyte.

Największe przeszkody do pokonania ma dział energetyczny. I tu widzimy znaczny postęp. **Dysponowaliśmy na początku 220 megawatami, obecnie już 264.** Ważną grupę robót inwestycyjnych stanowi wyposażenie sortowni węgla.

Zdani na własne siły, stworzyliśmy własny przemysł górniczy. Powstało 12 fabryk, które w przyspieszonym tempie produkują niezbędne narzędzia. Załoga tych fabryk wzrosła z 800 do 6.500 ludzi. Tegoroczna wartość produkcji przemysłu górniczego wyniesie **75 miliardów złotych.** Chociaż zapotrzebowanie nie jest jeszcze całkowicie pokryte, to jednak **uniezależniliśmy się w znacznym stopniu od dostaw zagranicznych.**

Zjednoczenie Projektowo - Montażowe Maszyn przeprowadza systematycznie remonty urządzeń i projektuje urządzenia nowe.

Polska, która miała pełne prawo liczyć na inwestycyjne dostawy zagraniczne, zarówno z uwagi na wielkie zniszczenia wojenne, jak i jej udział w odbudowie Europy, dźwiga się z ruin własnymi siłami i usprawnia wyeksploatowany i zniszczony przemysł węglowy.

Racjonalna gospodarka węglem

Pomyślne zmiany zachodzą w naszej gospodarce węglem. Rozdział węgla, zgodnie z planem i kontrolą zużycia, przeprowadza **Centrala Zbytu Przemysłu Węglowego. Zbyt węgla następuje w-g następującego podziału.**

węgiel na cele produkcyjne, komunikacyjne, opałowe, eksportowe i przetwórcze. Ogólne spożycie węgla w kraju wyniesie w bieżącym roku 39.104 tys. ton, to jest ok 68 proc. wydobycia. Tegoroczny eksport wyniesie 18 mil. ton. Na cele produkcyjne (przemysłowe) przypada przeszło 51 proc. krajowego zużycia węgla.

Na tym odcinku zauważyć można dążenie do oszczędniejszej gospodarki węglem, zwłaszcza w przemyśle hutniczym, włókienniczym, cukrowniczym i chemicznym.

ZUŻYCIE WĘGLA NA CELE OPAŁOWE WYNOSI OK. 25 PROCENT OGÓLNEGO ZUŻYCIA KRAJOWEGO tj. 8,5 miliona ton. W porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi to wzrost o przeszło 2 miliony ton. Produkując 60 milionów ton rocznie podnieśliśmy przeciętne zużycie węgla na głowę mieszkańca z 700 kg. w okresie przedwojennym, do 1.368 kg. w r. 1946 i do 1598 kg. w roku bieżącym.

W roku 1937 ogólne wydobycie wyniosło 36.218 tys. ton, przy stanie ludności 34 milionów tj. ponad 1000 kg na głowę. Obecnie wydobywamy 60 milionów ton, przy stanie ludności 24 miliony co wynosi 2500 kg. na głowę.

Cyfry te świadczą o wzroście naszego potencjału przemysłowego, oraz o większym zużyciu węgla dla celów opałowych, nie tylko w miastach ale i na wsi, gdzie przed wojną węgiel był rzadkością.

Zbliżamy się do przedwojennego spożycia węgla we Francji (1.605 kg.) a przekraczamy przedwojenne zużycie w Czechosłowacji (1.334 kg.) i Holandii (1.372 kg.)

Kryzys węglowy Europy

Niedobór węgla w Europie jest jedną z głównych przyczyn obecnego kryzysu finansowo - gospodarczego, w jakim znajduje się szereg krajów europejskich. Brak węgla hamuje rozwój produkcji i eksportu wyrobów przemysłowych, import zaś węgla amerykańskiego powoduje „deficyt dolarowy" i wzrost zadłużenia wobec Stanów Zjednoczonych [illegible]

Obecnie zapotrzebowanie Europy ocenia się jako o około 10 procent wyższe od zapotrzebowania przedwojennego. A tymczasem **wydobycie węgla kamiennego w Europie spadło z 570 mil. ton w roku 1938 na 400 mil. ton w roku 1946, eksport z europejskich krajów, wydobywających węgiel, spadł ze 120 mil. ton na 40 mil. ton. Państwa europejskie importowały przed wojną 90 mil. ton, podczas gdy obecnie sprowadzają 55 mil. ton, w czym węgla** amerykańskiego 16,5 mil. ton. Liczby powyższe dosadnie obrazują kryzys węglowy w Europie.

W roku 1938 głównymi dostawcami węgla były: Wielka Brytania z 50 mil. ton, Niemcy z 38 mil. ton, Polska z 12 mil. ton. W roku 1946 węgiel polski w ilości 13,5 mil. ton zajął drugie miejsce po Stanach Zjednoczonych w imporcie krajów europejskich. Brytyjska strefa okupacyjna Niemiec dostarczyła 12 mil. ton, a Wielka Brytania 9,6 mil. ton. W roku bieżącym notujemy dalszy spadek wywozu z Wielkiej Brytanii, **która zmuszona jest nawet importować węgiel z Polski, oraz dalszy stały wzrost wywozu węgla polskiego, który wyniesie w roku bieżącym łącznie z koksem około 19 mil. ton. a dodać należy, że na rok 1948 planujemy łącznie z koksem eksport w wysokości 25 mil. ton.**

POLSKA CZOŁOWYM EKSPORTEREM WĘGLA

Pomimo, że Polska jest jedynym dostawcą węgla do krajów środkowej i wschodniej Europy, obejmuje ona poważnymi dostawami również pozostałe rynki europejskie. **W roku 1946 wyeksportowaliśmy do krajów północno - zachodnich Europy, należących do Europejskiej Organizacji Węglowej (ECO), 4.227 tys. ton, w rb. eksport będzie wynosił około 8.150 tys. ton, na rok zaś 1948 preliminuje się 14.150 tys. ton.**

Węgiel polski wszedł mocną stopą na rynki państw północno- i południowo - wschodnich. **Umowa zawarta z Czechosłowacją przewiduje roczny import węgla z Polski w wysokości 1.800 tys. ton i stawia tego odbiorcę na 4-tym miejscu po ZSRR, Szwecji i Danii. W roku przyszłym przewiduje się dalszy rozwój wywozu, w szczególności na rynki włoski i francuski, dokąd preliminujemy wzrost wywozu o 200 proc.**

Na tym odcinku wielkie zasługi mają inicjatorzy współzawodnictwa - przodujący górnicy.

Ogólnie biorąc korzyści ze współzawodnictwa są następujące:

Zwiększona produkcja — to zwiększone nasycenie rynku krajowego i zwiększone możliwości eksportowe, a w konsekwencji wzrost poziomu gospodarczego państwa i dochodu społecznego. Zwiększona wydajność — to potanienie kosztów produkcji i wszystkie dalsze związane z tym dla przemysłu i wszystkich obywateli korzyści. Przekroczenie norm to powiększenie zarobku pracownika, co wyraża się w górnictwie węglowym kwotą 20, 30 a nawet wyjątkowo ponad 40 tysięcy złotych miesięcznego zarobku i to bez obawy pomniejszenia tych zarobków. Niezmiernie ważne jest też znaczenie współzawodnictwa pracy dla nauki.

Takie są dotychczasowe wyniki przemysłu węglowego. Do ich osiągnięcia przyczyniła się świadomość załóg kopalnianych, wielka ofiarność i entuzjazm pracy.

S.

Z CAŁEGO KRAJU

WARSZAWA

MARSZAŁEK ŻYMIERSKI HONOROWYM OBYWATELNM WŁOCŁAWKA

26 bm. przybył do Włocławka Marszałek Polski Michał Rola - Żymierski na uroczystości Święta Pułku Pontonowego.

Po uroczystej mszy polowej, odbyła się defilada oddziałów wojskowych, organizacji młodzieżowych i partii politycznych.

Marszałek Polski wygłosił przemówienie do 40 tysięcznej rzeszy uczestników uroczystości w którym podniósł zasługi Pułku Pontonowego w czasie działań wojennych.

Po przemówieniu w sali Miejskiej Rady Narodowej nadano Marszałkowi Polski, honorowe obywatelstwo miasta Włocławka.

SZCZECIN

NOWY SPRZĘT NAPŁYWA Z DEMOBILU

Do portu szczecińskiego przybył holownik „Bizon" o mocy 500 KM. Holownik ten z demobilu brytyjskiego zakupiło Min. Żeglugi dla portu szczecińskiego.

„Bizon" przyholował barkę desantową, przeznaczoną dla Dyrekcji Dróg Wodnych w Szczecinie.

GDAŃSK

NAFTA I BENZYNA Z ZSRR

W ostatnich dniach radziecki tankowiec „Sachalin" przywiózł do Gdańska 8 tys. ton benzyny i nafty.

KROSNO

SOLANKĘ JODOWĄ ODKRYTO W KROŚCIENKU

Na jednym z szybów naftowych w Krościenku Niżnym obok Krosna, nawiercono na głębokości 450 metrów solankę, zawierającą jod w ilości, przewyższającej wielokrotnie koncentrację jodu w wodach iwonickich.

Zdaniem rzeczoznawców jest to najintensywniejsze źródło jodowe w Europie.

BYDGOSZCZ

2 LATA WIĘZIENIA ZA ROZPOWSZECHNIANIE FAŁSZYWYCH WIEŚCI

Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, na sesji wyjazdowej w Świeciu n. W. skazał Bronisława Daszkowskiego z Parlina, pow. Świecie, za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości, na dwa lata więzienia i konfiskatę mienia.

WROCŁAW

WROCŁAW OTRZYMA ZOO

W najbliższym czasie Wrocław otrzyma własny ogród zoologiczny. Ogród ten przejęty został przez wydział weterynarii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Do Wrocławia powróci piękny okaz 26-letniego hipopotama. Przy ogrodzie zoologicznym czynna będzie stała wystawa hodowlana.

OLSZTYN

15 LAT ZA ZNĘCANIE SIĘ NAD POLKAMI I JEŃCAMI RADZIECKIMI

Sąd Okręgowy w Giżycku skazał na 15 lat więzienia Gustawa Goldenberga, za znęcanie się podczas okupacji nad robotnicami polskimi i jeńcami radzieckimi, zatrudnionymi w fabryce lniarskiej.

KRAKÓW

SZKOLNE KOŁO ODBUDOWY STOLICY

Młodzież Państw. Liceum Pedagogicznego w Nowym Sączu, odpowiadając na apel min. Skrzeszewskiego, uchwaliła samorzutnie na zebraniu swego samorządu szkolnego powołać do życia Szkolne Koło Odbudowy Stolicy, składające się z delegatek wszystkich klas.

BUDOWA 50 BUDYNKÓW SZKOLNYCH W POW. NOWOSĄDECKIM

W pow. nowosądeckim prowadzone są intensywne prace przy budowie 50 wiejskich budynków szkolnych. Obecnie szkolnictwo powszechne korzysta na tym terenie z 700 wydzierżawionych izb.

225 000 t. WĘGLA zaoszczędziła kolej w roku bież.

Ministerstwo Komunikacji prowadzi szeroko zakrojoną akcję w kierunku **zaoszczędzenia węgla na PKP.** W tym celu **we** wszystkich DOKP., oddziałach mechanicznych i w większych parowozowniach zostali wyznaczeni specjalni delegaci węglowi i referenci gospodarki cieplnej, których obowiązkiem jest **kontrola zużycia węgla.**

Ministerstwo Komunikacji, celem zachęcenia drużyn parowozowych do zmniejszenia zużycia węgla wprowadziło **specjalne nagrody za najlepsze wyniki oszczędnego zużycia węgla.** Kolejarze przystąpili do realizacji akcji oszczędnościowej z całym zrozumieniem znaczenia jej dla ogólnej gospodarki Polski. Zarówno praca delegatów, jak i zrozumienie wśród pracowników PKP. przyczyniły się **do uzyskania szeregu rekordowych wyników w zakresie oszczędności węgla w kolejnictwie.**

Rozchód węgla przypadający na jednostkę pracy parowozów, jaką jest 1.000 tonnokilometrów przewiezionego ciężaru pociągów brutto, **zmniejszył się w porównaniu do okresu letniego roku ubiegłego o 1.,6 proc. Przy wykonanych w tym okresie przewozach zaoszczędzono ok. 225 tys. ton węgla.**

TRYBUNA CZYTELNIKÓW

Bezgraniczna głupota biurokratyzmu wyrządza nieobliczalne szkody, krzywdzi obywateli, ośmiesza urzędników, podrywa ich autorytet, odsuwa od rzeczywistości, od życia. W przykładach które przytaczamy nie wiemy czy podziwiać bezmyślność, czy chęć szkodzenia.

Gdy magistrat umiar traci — obywatel niechaj płaci

Ob. Stanienda Wilhelm (Chorzów I ul. Wolności 76) pisze:

Mieszkam w Chorzowie przy ulicy Wolności 76, w czteropokojowym mieszkaniu zaopatrzonym w światło elektryczne i gaz. W kwietniu br. wręczono mi regulamin używania gazu i oszczędności prądu. Co do prądu, sprawa jest w porządku. Co do używania gazu sprawa jest nadzwyczaj krytyczna. Ustalono bowiem, że w moim mieszkaniu muszę miesięcznie zużyć normę 40 m³. Cztery miesiące używałem gazu do wszelkich potrzeb domowych, a przy odczytywaniu zegaru gazowego dowiedziałem się, że wypaliłem tylko 12 — 15 m³, a przy kasowaniu należności za gaz zapłacić musiałem za 40 m³. Wzbraniałem się tę kwotę zapłacić i grożono mi odebraniem gazomierza, że nie spełniam obowiązku obywatelskiego. Wygląda to tak, jakgdyby gaz bez kosztów wychodził z ziemi, a Zarząd Miejski wyciągał wielkie zyski. W rzeczywistości sprawa ma się inaczej. Gaz produkuje się tylko z węgla. Nasz 3-letni plan nakazuje wszelką oszczędność a zatem i węgla. Z jakiego powodu Zarząd Miejski wyznacza normę 40 m³ na większe, a 12 i [illegible] m³ na mniejsze mieszkania i zmusza obywateli do trwonienia gazu. Na wszelki sposób próbowałem używać gazu, lecz normy osiągnąć nigdy nie potrafię. Może by obywatele ze Zgorzelca i innych okolic, którym brak światła przybyli do nas do Chorzowa z dzbankami i workami i napełnili je sobie gazem świetlnym bezpłatnie, którego my obywatele przy największym wysiłku zużyć nie potrafimy, a zapłacić musimy, a drugim jest bardzo potrzebny. Szanowna Redakcje „Trybuny Robotniczej" upraszam uprzejmie o stwierdzenie powodów rozrzutności węglem, wytwarzającym gaz i o wpłynięcie na Zarząd Miejski, żeby i on zastosował się do przepisów o oszczędności energii elektrycznej i gazu i nie zmuszał obywateli do trwonienia gazu przez potajemne wypuszczanie go przez okno bez użyteczności w powietrze, gdyż do potrzeb kuchennych takiej normy nikt nie jest zdolny zużyć, a zapłacić musi. W zimowym czasie, gdy trzeba ognia dla ogrzewania mieszkania, gaz nie przyjdzie w ogóle do użytku kuchennego, a normę 40 m³ zużyć i zapłacić muszę. Przez oszczędne używanie gazu zaoszczędzony węgiel Zarząd Miejski mógłby podarować wdowom po weteranach powstań śląskich lub innym biednym.

No, więc nareszcie wiemy dlaczego w Chorzowie jest najgorsze powietrze. Nie winien tu żaden przemysł, ani liczne fabryki jak sądzili naiwni, tylko... magistrat. Oto chorzowianie spełniając obywatelski obowiązek i wykonując zarządzenie władz miejskich próbują na wszelkie sposoby zużyć gaz by wypełnić normę i wypuszczają go cichaczem przez okno. Niechże górale teraz nie gniewają się, gdy słyszą zagadkę: Czemu w górach takie czyste i zdrowe powietrze? Bo górale nigdy okien nie otwierają. Teraz już rozumiemy.

Nie wiemy kto jest autorem „regulaminu", na czym opierał się przy układaniu tegoż, czy ponosi winę za nieodpowiednie interpretowanie jakiegoś zarządzenia. Fakt jest, że wytworzyła się sytuacja wybitnie niezdrowa. Z jednej strony brak elementarnych zasad oszczędności tak bardzo wskazanej dzisiaj z drugiej — bezprawie pobierania pieniędzy za nie użyty gaz. Zarząd Miasta jeśli wydał takie zarządzenie powinien je natychmiast skorygować, jeśli polecenie ma z „góry" powinien wskazać na nieżyciowość tego. I aż dziw, że wcześniej tego nie uczynił. Ale lepiej późniei niż wcale. (Red)

A do czego używacie drzwi?

Ob. Mianowski Mieczysław z Bodzechowa (woj. kieleckie) donosi:

W Bodzechowskim Rejonie Ubezpieczalni Społecznej w Ostrowcu od chwili uruchomienia ambulatorium t. j. od 2-ch lat, w futrynie dzielącej poczekalnię od gabinetu przyjęć, z braku drzwi został zawieszony koc. Początkowo pacjenci nie przywiązywali zbyt wielkiej wagi do tego rodzaju drzwi, gdyż przypuszczali, że koc stanowi ochronę od much. Tymczasem jak się okazuje Ubezpieczalnia nie ma zamiaru zastąpić koca właściwymi drzwiami, ponieważ jest zdania, że i zimą mogą niespodziewanie ukazać się muchy.

Wobec takiego stanu rzeczy, niejeden z ubezpieczonych będąc z natury nieśmiałym, a cierpiąc przy tym może na chorobę społeczną krępuje się wejść do gabinetu lekarza, bo rozmowa prowadzona z lekarzem doskonale słyszana jest w poczekalni przez nieszczelne „drzwi".

Jestem przekonany że „Trybuna Robotnicza" przyczyni się do wyrugowania wspomnianego koca.

Że koc w Ubezpieczalni zastępuje drzwi dowiedzieliśmy się z listu ob. Mianowskiego. Ale do czego wobec tego używa Ubezpieczalnia drzwi? Koca zastąpić nimi trudno. Radzimy więc powiesić drzwi na zawiasach a koc położyć na łóżko. Nie trzeba się ośmieszać, no i.. krępować pacjentów. Gabinet lekarza Ubezp. Społ. to nie miejsce publicznej spowiedzi. Zresztą takie już nie istnieją. (Red.)

Trybuna czytelników działa

Otrzymaliśmy list treści następującej:

Szanowny Obywatelu Redaktorze!

Za łaskawą interwencję w naszej sprawie, oboje z mężem z głębi serca bardzo dziękujemy i doprawdy nie mamy słów podzięki za pamięć o nas.

W dniu gdyśmy otrzymali pismo od ob. Redaktora dostał mąż zawiadomienie, że ma się stawić do pracy z powrotem. Radości było co nie miara, bo ob. Redaktor sobie nie wyobraża co to znaczy u robotnika miesiąc bez pracy.

Jeszcze raz gorąco dziękujemy za pomoc i pamięć o nas

z szacunkiem kreśla się
(—) Jadwiga i Michał Kunijal
Wołczyn, Czerwonej Armii Nr 19
pow. Kluczbork

Trybuna Robotnicza
pismo Polskiej Partii Robotniczej
Wydawca: ROBOTNICZA SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „PRASA".
Redaguje: KOMITET REDAKCYJNY
Redakcja i Administracja: KATOWICE, ULICA MICKIEWICZA Nr. 3 tel. 340-11(42)
Konto czekowe w PKO Nr III. 4900.
ODDZIAŁY:
KRAKÓW, ul. Wiślna 4, tel. Red. 598-12, tel. Adm. 586-32
WARSZAWA, ul. Smolna 13.
WROCŁAW, Podwale Świdnickie Nr 26
CZĘSTOCHOWA, Marszałka Roli-Żymierskiego Nr 12
RZESZÓW, 3-go Maja Nr 28 telefon 3
KIELCE, Sienkiewicza 64, telefon 10-09
SOSNOWIEC, Warszawska 1, telefon 612-95
OPOLE, Red.: Ozimska 17, tel 385
Admin.: Odrodzenia 17, telefon 385
BYTOM, ulica Dworcowa 2, telefon 30-05
GLIWICE, ulica Marcina Strzody 9, telefon 43-10
RYBNIK, gen. Zawadzkiego Nr 13, telefon 1
BIELSKO, Generalissimusa Stalina 11, telefon 25-16

R 31316

Nowi członkowie Rad Załogowych

...Kop. „Walenty-Wawel" w Rudzie

W wyniku wyborów do rady zakładowej w kopalni **„Walenty Wawel"** w Rudzie Śl. weszli następujący towarzysze:

Radcowie: **Bryła Jerzy, Cepok Alojzy, Cieślok Wincenty, Czogała Eryk, Drożdził Teodor, Filipczyk Wilhelm, Gajda Franciszek, Gałązka Rafał, Gachlewski Antoni, Gnielczyk Jan, Hanke Alojzy, Hajduk Teodor, Helosz Otton, Katelik Franciszek, Kostka Maksymilian, Kusz Józef, Krzon Paweł, Lorek Gerard, Lip Jerzy, Nawrat Antoni, Malejka Teofil, Paruzel, Edmund, Salastowiczowa Agnieszka, Śnlegoń Ryszard, Wypchoł Franciszek, Wypyrszyk Konrad.**

Zastępcy: **Brzoza Augustyn, Dworaczek Maksymilian, Dzięcioł Teodor, Eberhard Nikodem, Grucza Robert, Guzik Sylwester, Grześ Gotfryd, Herliczek Alojzy, Jagla Paweł, Kapica Karol, Kaczmarek Stefan, Kawik Jan, Koźlik Piotr, Kozielska Agnieszka, Klimończyk Franciszek, Kitel Augustyn, Kempski Ignacy, Kostka Magdalena, Kwaśniok Paweł, Musioł Ginter, Ritau Paweł, Śmieszek Paweł, Szyszka Maksymilian, Warcholik Róża.**

...Kop. „Bielszowice"

Radcowie: **Adamiec Tomasz, Bańkowski Mieczysław, Czmok Franciszek, Cieśla Józef, Copik Jan, Dusza Józef, Figler Rudolf, Gendarz Jan, Klimek Antoni, Kozok Alojzy, Miler Adolf, Morys Ryszard, Nocoń Leopold, Otrząsek Ryszard, Polk Augustyn, Polczyk Ryszard, Przegendza Edward, Palica Edmund, Pichlak Stanisław, Rolnik Wincenty, Staniczek Jerzy, Zając Adolf.**

Zastępcy: **Bismor Karol, Duras Ginter, Frelich Wilhelm, Guziel Alfons, Gabor Roman, Kurek Stefan, Kalisz Piotr, Mryka Roman, Morgała Roman, Marek Oskar, Nocoń Nikodem, Piecha Józef, Szymczyk Franciszek, Sztyrak Marian, Skworc Gierard, Szymeczko Jerzy, Twaruszka Alojzy, Twardoch Adela, Wawrzynek Alfred, Wolny Józef, Zuchta Paweł.**

ODEZWA STRONNICTWA LUDOWEGO
do wszystkich chłopów-członków S. L.

W dniu 1 listopada rb. upływa termin płatności podatku gruntowego, wymierzonego częściowo w naturze. Sprawa płatności podatku gruntowego była przedmiotem szczegółowych obrad **Naczelnego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Ludowego** na ostatnim posiedzeniu.

Stronnictwo Ludowe wzywa wszystkich swych członków, którzy jeszcze nie uiścili raty przypadającej w naturze, do wniesienia jej w terminie ustawowym, zgodnie z obowiązkiem obywatelskim i organizacyjnym, bowiem Stronnictwo Ludowe wymaga od swoich członków zrozumienia potrzeb Państwa Ludowego.

Nie powinien pozostać ani jeden członek Stronnicwa Ludowego, zalegający z uregulowaniem podatku.

Każdy działacz Stronnictwa winien dołożyć wszelkich starań, aby wyjaśnić konieczność dostarczenia wyznaczonej ilości zboża na podatek gruntowy.

31 mil. oszczędności
w Chorzowskim Z. P. W.

Komisja Oszczędnościowa przy dyrekcji Chorzowskiego Zjednoczenia P. W. już w krótkim czasie swojej działalności uzyskała godne uwagi wyniki. W ciągu bowiem ostatnich trzech miesięcy **oszczędności w Chorzowskim Zjednoczeniu wyniosły 31.013.018 zł.**

Jedną z poważniejszych pozycji, składających się na wyżej wymienioną kwotę, stanowią oszczędności **na materiałach biurowych oraz ograniczeniu rozmów telefonicznych, a więc oszczędności powstałe wyłącznie na skutek dobrej woli i obywatelskiego uświadomienia pracowników dyrekcji,** co można określić jako sukces Komisji Oszczędnościowej na odcinku wychowawczym.

Kopalnia „Michał" w Michałkowicach przed wyborami do Rady Zakładowej

W dniu 31 bm. odbędą się w **kopalni „Michał" w Michałkowicach wybory do Rady Zakładowej.** W okresie przedwyborczym komitety kopalniane PPR i PPS odbyły szereg wspólnych zebrań, na których uzgodniono nazwiska kandydatów do nowej Rady.

W dniu 28 bm. odbyło się zebranie całej załogi kop. „Michał", na którym sekretarz Zw. Zaw. Górników tow. Zdziarek-Mirski omówił znaczenie wyborów do Rady i rolę rad zakładowych w życiu zakładów pracy.

Z ramienia naszej partii kandyduje m. in. dotychczasowy przewodniczący Rady Zakładowej, tow. Miś. Tow. Miś jest rębaczem. Pełni on swoją funkcję przewodniczącego Rady, starając się zawsze pracować po linii reprezentowania socjalnych interesów załogi kopalni. Wrodzona jego uczciwość zjednała mu sympatię robótników.

Tow. Fornol Paweł jest jednym z przodujących rębaczy kopalni „Michał". Obecnie „wyciąga" on ponad 230 proc. wydobycia węgla, pracując na chodniku. Tow. Fornol swoim przykładem pociągnął i innych rębaczy-peperowców. **Toteż komitet partyjny oceniając ich zasługi w wykonywaniu planu węglowego kopalni wysunął jako kandydatów do nowej Rady Zakładowej dalszych najlepszych rębaczy tow. tow. Termina Piotra Szlezingera Franciszka, którzy wykonują swoje normy w 200 procentach.**

Znanym jest wśród robotników tow. **Juda Teofil,** przewodnik ruchu na powierzchni. Tow. Juda za swoją polskość w czasie okupacji był kilkakrotnie aresztowany i pobity przez Gestapo. **Tow. Jagiełło Józef i Mądry Gracjan, pierwszy cieśla górniczy a drugi robotnik w ruchu szybowym, są znani ze swojej ofiarności na posterunkach swojej pracy.** Tow. Jagiełło pracuje w mokrych robotach, przy budowie kolejki na dole. Nigdy nie odszedł od swojej pracy przed jej całkowitym wykończeniem: **Tow. Mądry wysunięty został przez nasz komitet partyjny do pracy umysłowej w magazynie kopalnianym, gdzie właśnie potrzebny jest człowiek, znający techniczne części pomocnicze do produkcji.**

Dobrze potrafi pogodzić swoją funkcję dozorcy powierzchni, funkcję bądź co bądź kierowniczą, z równoczesnym utrzymaniem jak najlepszego koleżeńskiego współżycia z robotnikami, tow. **Sieja Franciszek.** Towarzysz ten w pracy organizacji partyjnej bierze również jak najżywszy udział, dzięki czemu uzyskał opinię czołowego aktywisty.

Z bratniej PPS kandyduje znany ze swoich jednolitofrontowych przekonań tow. **Hajman Wojciech,** radny obecnej Rady Zakładowej. **Szwajnoch Piotr,** rębacz **i Franke Ignacy** maszynista wyciągowy, to ludzie o wysokim poziomie moralnym, sumienni w pracy zawodowej. Członek kopalnianej straży pożarnej tow. **Krzyżan Piotr, który pracował jako rębacz,** z poświeceniem oddaje się pracy społecznej w kopalni.

Towarzysze ci, jak wielu innych, niewątpliwie tutaj, w kopalni są ludźmi znanymi załodze, popularnymi i wykazującymi wiele inicjatywy i energii tak w życiu zawodowym, socjalnym, jak i politycznym w swoich organizacjach partyjnych. (T.B.)

Wybory Rady Zakładowej
w kopalni „Łagiewniki"

Załoga kop. „Łagiewniki" wybierała w dn. 28 bm. nową radę zakładową. Kandydaci na radców, wysunięci przez obie partie robotnicze i Związek Zawodowy Górników, są ludźmi, którzy pracują od dawna w kopalni, poświęcali się pracy społecznej dla dobra robotników, walczyli o polskość. Niektórzy z nich byli przez sanację i hitleryzm prześladowani, za swoje demokratyczne przekonania i patriotyzm.

Przewodniczący poprzedniej Rady Zakładowej, tow. **Cuber Romuald** jest właśnie przykładem takiego działacza robotniczego. Jeszcze w okresie przedwojennym, tow. Cuber, pracując w kopalni w charakterze rębacza, cieszył się dużą popularnością robotników. **W roku 1937 kandydował do Rady Zakładowej z ramienia Związku Górników.** Ponieważ jednak znany był jako demokrata, występujący w każdym wypadku w obronie praw socjalnych robotników, dlatego komisarz wyborczy skreślił go z listy kandydatów, a dyrekcja zwolniła go z pracy w kopalni. Tow. Cuber pozostał zawsze wierny sprawie robotniczej, i natychmiast po wyzwoleniu Polski, wraz z kilku innymi towarzyszami zajął się uruchomieniem kopalni. Został przewodniczącym pierwszej Rady Zakładowej. **Ponieważ wywiązywał się ze swych obowiązków dobrze, załoga wybrała go po raz drugi do Rady.** W ciągu swego urzędowania, tow. Cuber przyczynił się do usunięcia wielu bolączek robotniczych, działając częstokroć w bardzo ciężkich warunkach. Mimo trudności, starał się robotnikom pomóc we wszystkich sprawach, interweniując w dyrekcji lub u odpowiednich władz. Tow. **Cuber kandyduje do Rady Zakładowej po raz trzeci.**

Żona działacza ruchu robotniczego, zamordowanego w Oświęcimiu przez zbirów hitlerowskich, **tow. Dolina Maria,** pracownica tejże kopalni, członkini PPR, również zdobyła sobie zaufanie załogi.

Członek Polskiej Partii Socjalistycznej, tow. Jeziorowski Jan, uczestnik trzech powstań śląskich, kandydat do Rady Zakładowej jest zdecydowanym zwolennikiem jednolitego frontu klasy robotniczej.

Do Rady Zakładowej został wysunięty także tow. **Wensel Ludwik,** repatriant z Francji. Był on przed wojną bezrobotnym i musiał szukać zarobku poza granicami kraju. Obecnie powrócił i pragnie z swoim narodem odbudować Polskę Ludową.

59-cio letni, tow. **Musialik Antoni,** chociaż jest w podeszłym wieku i nie należy do żadnej partii, jednak wyróżnia się w pracy zawodowej. W ubiegłym miesiącu nagrodzony został premią za wykonanie 230 proc. normy.

W dniu 26 października, w związku z wyborami odbyło się zebranie załogowe, na którym tow. Cuber złożył szczegółowe sprawozdanie z prac ustępującej Rady, a przewodniczący oddziału CZZG w Chropaczowie, tow. Witula, wygłosił referat o uprawnieniach Rady Zakładowej i jej obowiązkach. (DR)

Kino

TARNOWSKIE GÓRY: Światowid — Statek pułapka.

ŚWIĘTOCHŁOWICE: Colosseum — My z Kronsztadtu.

SIEMIANOWICE: Piast — Piotr I (2), **Tęcza** — Wesoły sublokator.

NOWA WIEŚ: Piast — Historia jednego fraka.

NOWY BYTOM: Patria — Płonąca żagiew.

SPORT

RUCH walczy w Wielkich Hajdukach z WIDZEWEM Łódź
Legia rozegra rewanż z Tarnovią w Warszawie

Katowice. W niedzielę 2 listopada br. odbędzie się ciekawy mecz z cyklu rozgrywek mistrzów grup klasy „A" w Chorzowie Batorym na stadionie Ruchu między **Widzewem z Łodzi a drużyną Ruchu.**

Ruch pokonał Widzew w Łodzi w dwucyfrowym stosunku 11:1 to też niedzielny mecz stać będzie pod znakiem rewanżu za tę przykrą porażkę. Drużyna Widzewa po niepowodzeniach w pierwszych meczach tych rozgrywek, zastopowała zwycięski pochód Tarnovii, odbierając jej pierwsze punkty, pokonała nadto Lechię z Gdańska, i **tymi bezsprzecznymi sukcesami udowodniła, że nie rezygnuje bynajmniej z awansu do ekstraklasy piłkarskiej.**

Ten właśnie moment nadaje niedzielnemu meczowi Ruch — Widzew posmak niecodziennej sensacji. Spodziewać się należy, że kluby te stoczą zaciętą walkę, z której, jeśli Ruch chce wyjść zwycięsko, musi zagrać dobry mecz, mecz na jaki stać tę drużynę w jej najlepszej formie.

Drugi niemniej sensacyjny mecz w tych rogrywkach, rozegrany zostanie w stolicy między **Legią i Tarnovią.** Legia ma porachunki z Tarnovią, za swą porażkę w Tarnowie. W tym spotkaniu więc postawi wszystko na jedną kartę, musi bowiem wygrać, jeśli myśli poważnie o wejściu do ligi.

Cztery już tylko terminy dzielą nas od ukończenia tych rozgrywek i ustalenia kandydatów na awans do piłkarskiej ekstraklasy polskiej.

W tych terminach odbędą się jeszcze następujące spotkania:

9. 11. Tarnovia — Ruch w Tarnowie.

16. 11. Widzew — Legia w Łodzi Ruch — Lechia w W. Hajdukach.

23. 11. Legia — Ruch w Warszawie. Lechia — Tarnovia w Gdańsku.

30. 11. Lechia — Legia w Gdańsku, Tarnovia — Widzew w Tarnowie.

AKS wyjeżdża do Poznania na mecz z Wartą

Katowice. W najbliższą niedzielę (2. 11. br.) odbędzie się w Poznaniu drugi z kolei mecz o mistrzostwo Polski między zwycięzcami II i III grupy rozgrywek o wejście do ligi: **AKS-em z Chorzowa i Wartą w Poznaniu.**

AKS stoi, w spotkaniu tym przed wyjątkowo ciężkim zadaniem. Walczyć będzie bowiem na obcym boisku, wśród obcej publiczności i to z drużyną, która poszczycić się może zwycięstwem nad Wisłą na jej własnym boisku.

Szanse AKS-u są wobec tego minimalne. Znając jednak drużynę AKS z tej strony, że właśnie w meczach decydujących potrafi wnieść się na szczyty, wierzymy, że godnie zareprezentuje w Poznaniu poziom śląskiego sportu piłkarskiego, a swymi umiejętnościami, popartymi twardością i bojowością, walorami jakie cechują ten zespół w bojach o wielką stawkę, wywalczy w Poznaniu zaszczytny wynik.

Finaliści tych rozgrywek muszą stoczyć, poza powyższym meczem, jeszcze następujące spotkania, by wyłonić mistrza Polski na rok 47.

Dalsze te spotkania odbędą się:

9. 11. w Chorzowie AKS — Wisła.
16. 11. w Krakowie Wisła—AKS.
23. 11. w Chorzowie AKS-Warta
30. 11. w Poznaniu Warta-Wisła.

Anglia-Szwecja

LONDYN. — Międzypaństwowy mecz piłkarski Anglia—Szwecja zostanie rozegrany 19 listopada br. w Londynie na stadionie Highbury.

Po tym meczu, mistrzowski zespół Szwecji — Norrkoeping odbędzie tournee po Anglii. Pierwszym przeciwnikiem mistrza Szwecji będzie Chelsea, którą Norrkoeping pokonał w roku ubiegłym 4:1.

Radio

na czwartek, dnia 30 października

5,55 Sygnał. 6.05 Gimnastyka. 6.15 Wiadomości. 6.20 Muzyka. 7,00 Dziennik. 7,15 Muzyka. 8,20 Informacje. 8,35 Koncert. 10,40 Aud. Minist. Oświaty. 12,03 Wiadomości. 12,08 Przegląd prasy. 12,15 Muzyka. 12,20 Z mikrofonem po kraju. 12,30 Muzyka ludowa. 13,15 Aud. literacka. 15.00 Informacje, aktualia, komunikaty. 15,30 Pogadanka Ligi Kobiet. 15,40 Wieś słucha. 16,00 Dziennik. 16,20 „Tu mówi Wybrzeże". 16,35 „Porozmawiajmy". 16.55 Muzyka. 17,00 Muzyka dla wszystkich. 18,00 Reportaż. 18,15 Koncert życzeń. 18,35 Koncert reklamowy. 18,50 Wiad. sportowe. 19.00 Aud. świata pracy. 19,10 „Rewolucja Październikowa". 19,40 Melodie świata. 20,00 Dziennik. 20.50 Audycja TUR. 21,45 W. A. Mozart — Divertimento op. 18. 22,05 Muzyka taneczna. 22,45 Muzyka popularna. 23,00 Ostatnie wiad. dziennika. 24,00 Zakończenie programu.

W PIĄTEK, DNIA 7 LISTOPADA 1947 r. ukaże się

SPECJALNY NUMER »TRYBUNY ROBOTNICZEJ«

POSWIĘCONY

30-tej ROCZNICY WIELKIEJ REWOLUCJI LISTOPADOWEJ

Numer zawierać będzie wiele ciekawych materiałów o życiu i walce zaprzyjaźnionych Narodów Związku Radzieckiego.

Zamówienia na gazetę i ogłoszenia prosimy skierowywać do Administracji „Trybuny Robotniczej" lub do naszych Oddziałów i przedstawicieli do 4 11 47 r.

MYSZKOWSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE ogłaszają

przetarg nieograniczony

na roboty konstrukcyjno-montażowe przy ustawianiu cyklonu i zainstalowaniu taśmy transportowej do zasilania silosów nad warnikami w Kluczewskiej Fabryce Celulozy i Papieru w Kluczach k/Olkusza.

Podkładki ofertowe, informacje, rysunki i wyjaśnienia można uzyskać w Kluczewskiej F-ce.

Oferty należy składać w kopertach bezfirmowych, zalakowanych z napisem „Oferta na cyklon i taśmę transportową" w Myszkowskich Zakładach Papierniczych, Katowice, ul. Kilińskiego 16. IV piętro, do dnia 8 listopada 1947 r.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 11-tej, w Zakładach M. Z. P.

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone 1% od sumy ofertowej do Banku Gospodarstwa Krajowego konto nr. 660. (PAP)4287kr

Myszkowskie Zakłady Papiernicze zastrzegają sobie prawo dowolnego wyboru oferenta i unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

CZYTAJCIE

Co Tydzień Powieść

JEDYNE W POLSCE CZASOPISMO BELETRYSTYCZNE

CHORZOWSKIE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO CHORZÓW, Rynek 9 — 12, ogłasza

przetarg nieograniczony

na wykonanie

instalacji centralnego ogrzewania względnie przeprowadzenie remontu urządzenia ogrzewania sortowni kopalni „Siemianowice" II.

Ślepe kosztorysy oraz bliższe informacje otrzymać można w Wydziale Budowlanym kopalni „Siemianowice" w godzinach urzędowych.

Oferty w zalakowanych kopertach bez znaków firmowych na kopercie zewnętrznej z napisem: „Oferta na wykonanie centralnego ogrzewania sortowni kopalni „Siemianowice" II" należy składać w dziale energetycznym Chorzowskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego pokój 114 do dnia 7. XI. 1947 r. do godz. 12-tej.

Przetarg odbędzie się w tym samym dniu w pokoju 114 w gmachu Dyrekcji Zjednoczenia o godz. 14-ej.

Do oferty należy dołączyć kwit kasy Zjednoczenia na wpłacone wadium w wysokości 1% oferowanej sumy.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, unieważnienia częściowego lub całkowitego przetargu, oraz zmniejszenia lub zwiększenia ilości robót bez podania przyczyn i bez prawa roszczenia jakichkolwiek pretensji ze strony oferenta.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo nałożenia kary konwencionalnej w wypadku niedotrzymania terminu wykonania. (PAP)4290kr

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE

zakupi:

2 transportery taśmowe ruchome

o długości 12 m. każdy. Szerokość taśmy 400 do 450 mm z napędem elektrycznym, silnik o napięciu 500 volt.

Oferty prosimy kierować do Wydziału Zakupu PAŃSTWOWEJ FABRYKI ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE. (PAP)4291kr

Kupno

Maszynę do liczenia kupię Radio Kontakt Katowice, Rynek 11 4195kr

Kupimy filtor permutytowy o wydajności do 100 l/godz. Zjednoczenie Biur Projektowo-Montażowych dla Górnictwa, Katowice, Zamkowa 3. Dział Techniczny. (PAP)4276kr

Mieszkania

Zamienię 3-pokojowe z kuchnią komfortowe mieszkanie z telefonem w śródmieściu Zabrza, na również 3 pokojowe w Katowicach. Wiadomość: „Trybuna Robotnicza" — Katowice, Mickiewicza 9 telef. 361-04

ZAMIENIĘ mieszkanie 4-ro pokojowe w Zabrzu, na mniejsze w Katowicach lub okolice Katowic. Zgłoszenia do: Drukarni. Sobieskiego 11 „Dział ogłoszeń".

Zamienię piękne mieszkanie willowe 4 pokojowe z kuchnią z wygodami, werandą i ogrodem w Opolu na podobne albo mniejsze w Katowicach, lub okolicy. Wiadomość: „Trybuna Robotnicza", Katowice, ul. Mickiewicza 9 pokój Nr. 28 telef. 361-04

Unieważnienia

Unieważniam zgubiony dowód osobisty na nazwisko Linke Emma zam. Chorzów II Bytomska 66

Poszukiwania

Poszukuję matki Augustyna Pluta lat 73, która wyszła z domu 7. 10. 47. i dotąd nie wróciła. — Ubrana była w płaszcz granatowy bez nakrycia głowy, sukienkę granatowa, czerwona bluzkę, jasne pończochy. Od dłuższego czasu cierpiała na zanik pamięci. Wiadomość kierować Katowice, Zabrska 9, m. 4. 4173g

Poszukuję brata Wiśniewskiego Piotra, który w 1940 r. wyjechał z Francji, ostatnio zamieszkały w Chorzowie. Ktokolwiek by wiedział coś o poszukiwanym proszę kierować na adres: Wiśniewski Stanisław Zabrze, Panieńskie Skały 2. 4172g

Elżbieta Stelmachów poszukuje męża Juliana, emerytowanego majora inwalidę bez prawej nogi w roku 1941 był w Starobielsku łaskawe zgłoszenia proszę kierować Bukowice Nowe, pow. Opole 4082kr

Poszukuję rodziny Zienkiewiczów Anny, Marii Zygfryda proszę o jakiekolwiek wiadomości Watral Stanisław, Grodków ul. Wrocławska 36.

Franciszka Mickiewicz zamieszkała Brzeziny pow. Sarny Wołyńskie poszukuje rodziny: ojca Piotra matki Marii wywiezionych przez Niemców. Wiadomość za wysokim wynagrodzeniem kierować Terlecka Franciszka Bojków 232 pow. Gliwice. 3635g

Poszukuje rodziny, Michaliszyn Stefania. Ostatnio zamieszkała w Mszanie No. 163 Powiat Gródek Jagielloński, k. Lwowa, Sowicka Janina, Sosnowiec Miła 8. 3831g

Gruszkowski Jan, ur. 1905 r. w Nakwaszy poszukiwany P. C. K. Katowice Kościelna 8.

Sawicka Janina repatriantka z Rosji poszukuje rodziny. Sosnowiec, ul. Kreta 4 m 12. 3362g

Maria Styranowska ze Lwowa poszukuje rodziny z Mikuliczyna oraz znajomych Katowice-Brynów baraki, kop. Wujek, barak Nr. 8. 1045 l

Poszukuję adwokata dr Artura Redisza, Sabine Rediszowa z Chodorowa profesora Tyndla z Czerniowiec i Marie Bailaf z Doliny koło Rohatyna Wiadomość kierować Macia Redisz, Bytom, Kasprowicza 27. 8605g

Poszukuje matki Szuby Wiktorii z domu Górmak ur. w 1905 r. Ostatnio zamieszkała w Rosji Ałtajski kraj. Wiadomość proszę kierować Katowice ul. Kochanowskiego Nr. 4 m 7. Poszukuje syn Szuba Stanisław.

Maria Szkurłatowska poszukuje rodziny ostatnio zamieszkałej w Kozaczyźnie powiat Borszczów.

HUTA »POKÓJ« Śląskie Zakłady Hutnicze

zakupi natychmiast:

1 szt. WYŁĄCZNIK 3 - bieg. rzędu 10 — 400 A, moc odłączalna 100 MVA, z 2-ma wyzwalaczami nadmiarowymi 100 — 160 A, z napędem ręcznym
1 „ WYŁĄCZNIK 3-bieg. rząd 1 — 1500, drążkowy
3 „ ODŁĄCZNIKI NOŻOWE 1 - bieg. 200 A, 6000 V
3 „ ODŁĄCZNIKI NOŻOWE 1-bieg. 1500 A, 1000 V
3 „ TRANSFORMATORKI PRĄDOWE SZYNOWE 1500—5 A, suche, kl. I, napięcie 1000 V.
3 „ TRANSFORMATORKI PRĄDOWE 150—5 A, kl. I, 6000 V
1 „ TRANSFORMATOREK MIERNICZY 3 - faz. o przekładni 6000 — 110 V, olejowy — moc 250 VA, kl. I.
3 „ GNIAZDKA BEZPIECZNIKOWE 1 - bieg. do transformatorka pomiarowego, 6000 V
6 „ BEZPIECZNIKÓW WYSOKIEGO NAPIĘCIA 0.5 A
1 „ LICZNIK 3 - faz. 6000 — 110 V, 3 × 5 A
1 „ LICZNIK 3 - faz. 380 V, 3 × 5 A z zaciskiem na przewód zerowy
1 „ WOLTOMIERZ TABLICOWY 3 - faz. ze skalą 600 V
3 „ AMPEROMIERZE TABLICOWE 1500—5 A
1 „ AMPEROMIERZ TABLICOWY 150—5 A

4285kr

Bilińska Helenę, urodz 12. III. 1923 r. w Majdanie pow. Drohobycz, zabrana do Niemiec 1942 roku, poszukują rodzice Wiadomości proszę kierować pod adresem Biliński Jan, Drogosław (Nowa Ruda), pow. Kłodzko, ul. Jawornik 5.

Wacława Witczaka repatrianta ze Lwowa, przebywającego prawdopodobnie w Zawierciu u swej siostry poszukuje Skrzypiec Stanisław Szopienice k. Katowic, Piastowska 4.

Poszukuję Zofii Kochówny ostatnio PCK Ravensburg (Niemcy). Przybyła 9. 9. 46 r. Proszę o dokładny adres Lili Lubołańska, Gliwice, Wandy 12 m. 5 2588r

POSZUKUJĘ Michaliny Żmyt ostatnio zamieszkałej we Lwowie Piecuch Michał Opole Spokojna

Tadeusz Babiuch poszukuje swego brata Henryka lub kogoś z rodziny. Wiadomość do: St. Willos, Kazimierz Sosnowiecki 4024kr

Poszukuję Kotlickiej Stanisławy z domu Koćwin, do roku 1945 przebywała w Niemczech. Wiadomości proszę kierować na adres: Częstochowa Stary Rynek 15. Matka: Józefa Koćwin 3930g

Frondrzej Eugeniusz proszony o podanie adresu. Józefa Majcherówna — Kostukowa, Jelenia Góra Flisaków 12 2704kr

Tekla Kosińska Olesko — Złoczów poszukiwana. — Kto zna adres podać Madeyska Opole Kościuszki

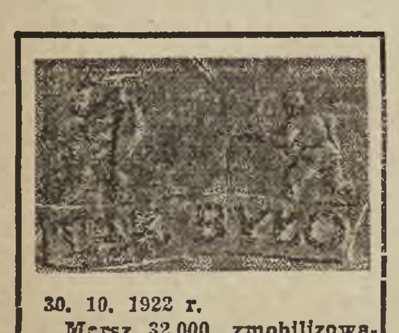
Czwartek

30

PAŹDZIERNIKA

Marcela

Wschód słońca 6.20
Zachód słońca 16.18

30. 10. 1922 r. Marsz 32.000 zmobilizowanych faszystów na Rzym.

30. 10. 1944 r. Strajk powszechny w Argentynie na znak protestu przeciw proniemieckiej polityce rządu argentyńskiego.

SPORT

Redaguje JÓZEF PRUTKOWSKI

★ **Chwalebny zwyczaj** urządzania imprez na odbudowę Warszawy, dał w efekcie kilka dobrych, atrakcyjnych spotkań i sporą sumę pieniędzy na Fundusz Odbudowy. Tenisiści katowiccy postanowili również dorzucić swoją cegiełkę. Zaprosili zatem tenisistów Legii aby równocześnie z możliwością ofiarowania pewnej kwoty móc równocześnie rozegrać mecz o mistrzostwo Polski w tenisie. W odpowiedzi otrzymała Pogoń list od zarządu sekcji tenisowej Legii warszawskiej, że niestety, że innym razem, że żałują ale... gracze nie chcą przyjechać, jak informował mnie kpt. sportowy — Jonszta.

Widocznie gracze Legii mają do bre mieszkania i niezbyt zależy im na odbudowie, inna rzecz, że mo głyby znaleźć jakaś wymówkę, jakiś pretekst czy usprawiedliwienie ale tak po prostu: nie chcą — to jest niema sensu.

★ **W niedzielę** padnie bowiem rozstrzygnięcie w sprawie Ligi — **być albo nie być**.

W Warszawie: **Legia — Tarnovia**.

W Chorzowie: **Ruch — Widzew**.

W obu wypadkach typujemy gospodarzy. Jeśli nasze przypuszczenia okażą się słuszne, trzej nasi kandydaci Ruch, Tarnovia i Legia będą w ekstraklasie. **Ruch** i **Tarnovia** na pewno. **Legia** — najprawdopodobniej.

★ **Nasze dobre olbrzymy** zagraniczne nie osiągają żadnych sukcesów. Czyżby zarazili się formą naszych mistrzów krajowych.

Bokser Olek przegrał w Brukseli bezapelacyjnie z Austriakiem Weidinnem tracąc szansę na ewentualny rewanż z Bruce Woodcockiem.

Zapaśnik Takin przegrał w Waszyngtonie z Frankiem Sextenem, a **Bolek Tempowski** najlepszy napastnik francuski... ożenił się.

★ **W związku** z awanturami w Pławnie, pod Częstochową, Warta (Pławno) została zawieszona, a boisko zamknięte na 1 rok.

Awantury w Pławnie kończą się niesławnie.

Cztery miliony Gwiazd

Są takie noce, w których miliony gwiazd zapalają się na niebie srebrnymi i złotymi płomykami. Lubimy patrzeć w rozgwieżdżone niebo, szukać spadających gwiazd, aby coś pomyśleć, co ma się sprawdzić i co najczęściej nigdy się nie sprawdza. Lub myśleć o tym, jakiej wielkości są gwiazdy, jak daleko znajdują się od ziemi, czym one są, z czego są zbudowane...

O astronomii gwiezdnej wiedziano w ubiegłych stuleciach bardzo mało. Dopiero mniej więcej przed stu laty nauka o gwiazdach poczyniła ogromne, rewolucyjne postępy i stała się jedną z ważniejszych gałęzi astronomii.

Starożytni nazwali gwiazdy stałymi było to słuszne, ponieważ odległości między gwiazdami przez setki lat nie zmieniają się. Ta stałość położenia pozwoliła podzielić gwiazdy na grupy, na tzw. gwiazdozbiory. Ochrzczono je nazwami zwierząt, ludzi i przedmiotów, przeważnie nazwami znaleziony mi w mitologii.

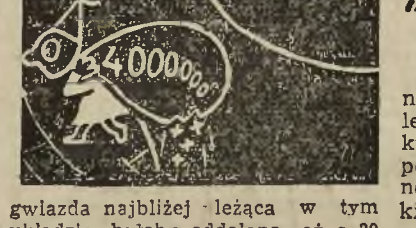
Nazwami tymi objęto niewiele gwiazd, które poznano w 88 gwiazdozbiorach (na 88 gwiazdozbiorów podzielono obecnie niebo). Inne gwiazdy oznaczono numerami z do datkiem imienia gwiazdozbioru. Orientowano się również na podstawie numerowanych katalogów, które obecnie obejmują około

4 miliony gwiazd

Gwiazdy podzielono w starożytności na wielkości, uczyniono to w tym celu, aby określić siłę ich światła. Niektóre gwiazdy są bardzo odległe, blask ich nie dociera do ziemi. Spośród znanych nam czterech milionów, oko ludzkie może dostrzec najwyżej sześć tysięcy gwiazd.

Gwiazdy są bez porównania bardziej oddalone od ziemi niż księżyc lub bliższe, znane nam planety, których odległość mierzymy według pewnych zasad geometrycznych. Najbliższa gwiazda jest oddalona od ziemi 270 razy dalej niż słońce. To znaczy, że znajduje się w odległości 40,000,000,000,000 km.

Wyobraźmy sobie, że, aby łatwiej zrozumieć, słońce jako kulkę o średnicy centymetra. Przy takim pomniejszeniu proporcjonalnie zmniejszy się odległość planet od słońca. Wtedy ziemia znajdowałaby się (i krążyła) w odległości metra i dzie sięciu centymetrów od słońca, Pluton byłby oddalony o 43 metry, a

gwiazda najbliżej leżąca w tym układzie, byłaby oddalona aż o 30 kilometrów!

Nie chcąc sobie utrudniać obliczeń i chcąc bardziej uzmysłowić położenie i odległości gwiazd — nie wyrażamy tych odległości w kilometrach ale w latach świetlnych. Jest to odległość, jaką światło przebywa w ciągu jednego roku. Mimo wszystko trudno jednak wyobrazić sobie, że najbliżej ziemi położona gwiazda, jest oddalona o cztery lata światła oznacza to, że to światło które w tej właśnie chwili widzimy, zabłysło na tej gwieździe i oddaliło się od niej przed czterema laty!

Gdybyśmy sobie wyobrazili że ta gwiazda „umarła" — to nie wiedzielibyśmy o tym jeszcze przez cztery lata, ponieważ światło wysyłane przez nią w ciągu czterech ostatnich lat przed jej śmiercią świeciło by u nas przez cztery lata następne.

Opanowanymi przez nas metodami geometrycznymi, zbadaliśmy przestrzeń do odległości stutrzydzie stu lat świetlnych.

Przestrzeń kosmiczna, śródgwiezdna — jest w rzeczywistości straszliwie pustynna. Aby wyobrazić ją sobie, sięgnijmy znowu do pomniejszeń jeżeli będziemy uważać gwiazdy za kulki wielkości jednego centymetra (średnica), to gwiazdy w takim pomniejszeniu są od siebie oddalone o kilkaset kilometrów.

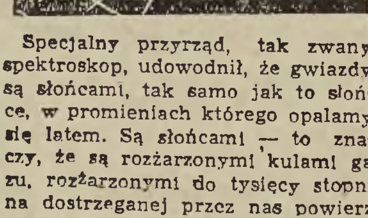
Gwiazdy nie są nieruchome

Fakt, że gwiazdy są w przestrzeni zawieszone nieruchomo, jest rzecz jasna tylko złudzeniem, którego przyczyną jest oczołamiająca odległość gwiazd.

Gwiazdy ruszają się tak zwanym ruchem własnym, który można obliczyć na podstawie porównania położenia danej gwiazdy przed wiekami, przed wiekiem lub przed rokiem z jej położeniem obecnym. Kąt o jaki gwiazda przesunęła się w zastosowanym w badaniu okresie czasu — nazywa się ruchem własnym gwiazdy.

Z dotychczasowych badań wynika, że gwiazdy poruszają się w czasoprzestrzeni z szybkością kilkudziesięciu kilometrów na sekundę.

Gwiazdy są słońcami...

Specjalny przyrząd, tak zwany spektroskop, udowodnił, że gwiazdy są słońcami, tak samo jak to słońce, w promieniach którego opalamy się latem. Są słońcami — to znaczy, że są rozżarzonymi kulami gazu, rozżarzonymi do tysięcy stopni na dostrzeganej przez nas powierzchni, a posiadające we wnętrzu temperaturę milionów stopni! Są takie gwiazdy, których temperatura jest znacznie wyższa od temperatury słońca i takie, których temperatura jest niższa. Objawiają się te różnice w barwach. Chłodniejsze od słońca gwiazdy mają barwę pomarańczową i żółtą, najgorętsze mają barwę błękitną, prawie białą.

Temperatura gwiazd waha się od 35,000 stopni do 1,500 stopni u gwiazd najchłodniejszych, które przechodzą w skali barw rozpoznawczych w kolor czerwony. Słońce, które nam „przyświeca" ma na swej powierzchni temperaturę 6,000 stopni. Jeżeli chcielibyśmy sporządzić tabelkę porównawczą— to dowiemy się, że najbardziej rozżarzona gwiazda wysyła z jednego centymetra kwadratowego swojej powierzchni 40,000 więcej energii cieplnej niż gwiazda najzimniejsza, i tysiąc razy więcej niż słońce. Słońce należy do gwiazd żółtych.

Jutro opowiemy o życiu i o śmierci gwiazd.

DEPESZA FOTOGRAFICZNA z Z.S.R.R.

Uzbekistan poważnie zasila rynki Związku Radzieckiego futrami karakułowymi. Na zdjęciu: moment suszenia skórek. —

CZYTAJCIE „KALENDARZ ROBOTNICZY"

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „Książka" ukazał się „Kalendarz Robotniczy na rok 1948", który przyczynić się winien do podniesienia poziomu ideologicznego klasy robotniczej i szerokich rzesz pracujących.

„Kalendarz Robotniczy" jest popularną encyklopedią społeczno-polityczną, która ułatwi każdemu dalszą prace samokształceniową i pozwoli Czytelnikom zapoznać się z podstawami myśli marksistowskiej podanymi w sposób zwięzły i przystępny.

„Kalendarz Robotniczy" zawiera obszerny źródłowy materiał o Polsce współczesnej: o ustroju państwa, o życiu gospodarczym, o partiach politycznych i t. p. Podaje daty i podstawowe wiadomości z historii Polski i z dziejów ruchów demokratycznych w Polsce, ruchu robotniczego w szczególności. Zawiera również dane o państwach zagranicznych i o ruchu robotniczym zagranicą.

Redakcja naszego pisma zwraca uwagę Czytelników na to cenne wydawnictwo, które winno znaleźć się w domu, u każdego robotnika i demokraty, pragnącego lepiej orientować się w tym, co się dzieje w Polsce i poza jej granicami.

Jak się dowiadujemy, „Kalendarz Robotniczy" wyszedł już z druku i w ciągu najbliższych dni znajdzie się w terenie. Godną podkreślenia jest niska cena tego wydawnictwa, zawierającego 500 stron druku i bogato ilustrowanego.

Niech więc każdy działacz społeczny, każdy robotnik i urzędnik, inżynier i technik, nauczyciel i student czyta

„KALENDARZ ROBOTNICZY"!

WIADOMOŚCI KONKURSOWE

Zawiadamiamy, że począwszy od jutra, tj. 30-go bm., zamieszczać będziemy prawidłowe rozwiązania zadań konkursowych, by umożliwić tym wszystkim, którzy wzięli udział w Wielkim Konkursie „Trybuny Robotniczej", zorientowanie się czy nadesłane przez nich odpowiedzi były naprawdę trafne.

SPROSTOWANIE

Losowanie wielkiego konkursu „Trybuny Robotniczej" odbędzie się dnia 3-go listopada o godz. 15-ej (a nie 4-go jak podaliśmy wczoraj), w obecności jury pod przewodnictwem wicewojewody Ziętka.

Zdecydowaliśmy się na to przesunięcie z uwagi na wielką niecierpliwość naszych czytelników.

W rocznicę śmierci wielkiego pisarza - PAWEŁ HULKA-LASKOWSKI

Rok temu, 29 października 1946 zmarł w Cieszynie **Paweł Hulka-Laskowski**. Związany z proletariatem rozumiał jego sytuację i rolę. Od wczesnej młodości zmuszony borykać się z losem—nie zaznał nigdy ułatwionego życia klas posiadających. Matka jego, robotnica fabryki w Żyradowie zmarła wcześnie jako ofiara wyczerpującej pracy w niezdrowych fabrycznych warunkach. Światopogląd jego był wynikiem własnych przeżyć i osiągnięć które uczyniły Hulkę-Laskowskiego tym czym był: człowiekiem dobrym i mądrym, głęboko wyrozumiałym i głęboko współczującym.

Strata Jego jest bolesna nie tylko dla proletariatu, ale dla wszystkich miłujących sprawiedliwość i pokój. — W jednym ze swoich świetnych artykułów które ukazywały się na łamach „Trybuny Robotniczej" pisze: „W demokracji ludowej, polskiej nie może być miejsca dla żadnej postaci arystokratyzmu poza wysokim arystokratyzmem służenia wszystkich wszystkim". Ideałem jego był typ człowieka dobrego i mądrego. W wychowaniu takiego człowieka widział cel państwa socjalistycznego.

Człowiek dobry i mądry! Człowiek, który nie będzie nigdy wyzyskiwał ani nie będzie narzędziem kapitalistycznego wyzysku możnych tego świata. Człowiek który wszystkich będzie rozumiał i ze wszystkimi współczuł. Człowiek który będzie podwaliną nowego porządku sprawiedliwości społecznej nie dzielącej ludzi na kategorie — ale wszystkim umożliwiającej życie.

Dziś pisząc to krótkie wspomnienie o zmarłym myślicielu, nie mogę się oprzeć wrażeniu, że oto odszedł od nas jeden z owych dziesięciu sprawiedliwych, których istnienie w tym świecie utrzymuje jakąś nieuchwytną równowagę bez której wszystko się wali.

STANISŁAW HADYNA

Sarenka w lesie

Sylwetki pisarzy radzieckich

W związku z przyjazdem do Polski wycieczki pisarzy radzieckich podajemy poniżej ich sylwetki biograficzne:

ILIA ERENBURG, znakomity powieściopisarz i publicysta, urodził się w roku 1891 w Kijowie. Już jako uczeń był aresztowany przez władze carskie za udział w ruchu rewolucyjnym. Od r. 1909 do 1917 był na emigracji w Paryżu. Jest autorem szeregu znanych powieści, jak „**Trzynaście fajek**", „**Życie i śmierć Mikołaja Kurbowa**", „**Miłość Joanny Ney**", „**Dzień wtóry**" i wiele innych. W powieściach tych daje się Erenburg poznać jako świetny satyryk o szerokich horyzontach społecznych oraz bojownik o sprawiedliwość społeczną. Jednocześnie Erenburg rozwija bogatą działalność publicystyczną na łamach prasy radzieckiej. Szczególnie popularne były jego reportaże z podróży po Europie.

Wybuch wojny zastał go w Paryżu, gdzie był korespondentem prasy radzieckiej. Z tego okresu pochodzi wspaniały jego utwór „**Upadek Paryża**". W okresie wojny z Niemcami Erenburg jako jeden z czołowych publicystów drukuje szereg artykułów w dziennikach „Krasnaja Zwiezda", „Prawda" i „Izwiestia". Artykuły te, w których wzywał do walki na śmierć i życie z hitlerowskim najeźdźcą, znajdowały głęboki oddźwięk wśród walczących na froncie żołnierzy i mobilizowały ich, jak również ludność cywilną do ofiarności i poświęcenia dla ojczyzny. Za zasługi na tym polu otrzymuje najwyższe odznaczenie — order Lenina, oraz nagrodę im. Stalina.

Obecnie miesięcznik literacki „Nowyj Mir" drukuje jego ostatnią powieść z okresu wojny pt. „**Nawałnica**", w której Erenburg daje obraz walki narodów Europy z hitleryzmem.

PAWEŁ TYCZYNA, jeden z najwybitniejszych poetów ukraińskich urodził się w roku 1891 we wsi Piaski, w obwodzie czernichowskim. Pierwsze wiersze drukuje w r. 1912 w gazetach czernichowskich. Jest on autorem wielu wierszy, poematów i baśni ogromnie popularnych nie tylko na Ukrainie, ale i w całym Związku Radzieckim. Bardziej znane jego utwory — to „**Pieśń o żelazie**", „**Wiał wiatr z Ukrainy**", „**Czernichow**", „**Partia prowadzi**" oraz „**Jesteśmy jedną rodziną**" — utwór nagrodzony nagrodą im. Stalina. W czasie wojny powstały zbiory „**Zwyciężyć i żyć**" i „**Nadejdzie dzień**", w których nawołuje do walki z najeźdźcą, głosi płomienną wiarę w zwycięstwo. W tym czasie napisał również szereg utworów publicystycznych. Obecnie zajmuje stanowisko ministra oświaty Republiki Ukraińskiej.

ALEKSANDER TWARDOWSKI, popularny poeta radziecki urodził się w 1910 r. we wsi Zagórze, w okręgu smoleńskim. W roku 1930 wydaje pierwszy tom wierszy pt. „**Droga do socjalizmu**". Za następną książkę — poemat „**Kraj Murawja**" otrzymuje Twardowski nagrodę im. Stalina. Drukuje liczne wiersze w czasopismach literackich, jest autorem prac o charakterze krytyk literackich oraz prac publicystycznych. W czasie wojny pracuje w redakcjach frontowych gazet żołnierskich, gdzie umieszcza wiersze i artykuły. Specjalną popularność wśród żołnierzy zdobył jego poemat pt. „**Wasyl Tiorkin**", za który otrzymał po raz drugi nagrodę im. Stalina.

PIOTR BROWKA, wybitny poeta białoruski, urodził się w r. 1905. Pierwsze wiersze drukuje w r. 1926. Jest on autorem szeregu znanych utworów, jak: „**Tak się zaczynała młodość**", „**Wiosna Ojczyzny**", „**Na spotkanie słońca**", „**Białoruś**" i wielu innych. Wiersze te pisane językiem białoruskim, cechuje głęboka miłość ojczystego kraju i duma z powodu jego osiągnięć. Za poematy „**Chleb**", „**Brat i siostra**" i inne otrzymuje Browka nagrodę im. Stalina. Obecnie Browka jest redaktorem białoruskiego czasopisma literackiego „**Połymia**".

Ryszard Wright **114**

SYN AMERYKI

Tłumaczyła WANDA MELCER

Buckley miał nawet w odwodzie dziewuszkę wzrostu Mary, której nakazano wczołgać się do pieca, aby dowieść, że istotnie można tam było zmieścić i spalić zgwałcone ciało niewinnej Mary Dalton oraz ukazać, że głowa musiała wystawać, by sadystyczny Murzyn musiał ją uciąć. Następnie posługując się żelazną szuflą, Buckley zademonstrował, jak zostały znalezione kości i wytłumaczył, jak korzystając z ogólnej nieuwagi, Bigger wysunął się na schody i uciekł. Wreszcie ocierając pot z czoła, oświadczył:

— Stany wypoczywają, Wysoki Trybunale.

— Panie mecenasie — powiedział sędzia — proszę wezwać swoich świadków.

— Obrona nie neguje przedstawionych tutaj dowodów — powiedział Max — odrzucam więc możliwości powołania nowych świadków. Jak już mówiłem, w odpowiednim czasie wygłoszę obronę Biggera Thomas.

Sędzia poinformował Buckleya, że może podsumować wyniki. Buckley uczynił to w ciągu całej godziny, komentując świadków stanu, interpretując ich zeznania i wreszcie zakonkludował w tych słowach:

— Musielibyśmy zrezygnować ze wszystkich moralnych i intelektualnych zdobyczy ludzkości, gdyby przedstawione tutaj przez stany dowody nie okazały się wystarczające: aby skłonić Wysoki Trybunał do ogłoszenia wyroku śmierci na Biggera Thomas, tego dręczyciela kobiet.

— Panie obrońco, czy przygotuje pan do jutra obronę? — spytał sędzia.

— Tak, Wysoki Trybunale.

Wróciwszy do celi, Bigger zwalił się na pryczę, jak nieżywy. Wkrótce wszystko się skończy, myślał. Jutro będzie ostatni dzień, taką miał przynajmniej nadzieję. Zatracił poczucie czasu, dzień i noc zlały mu się w jedno.

Ledwo się zbudził następnego rana, w celi zjawił się Max. Już idąc do sądu Bigger zastanawiał się, co Max o nim powie. Czyżby naprawdę mógł mu ocalić życie? Myśląc o tym, już tym samym myśl tę odrzucał. Oddalając nadzieję, sprawi, że cokolwiek się stanie, wyda mu się naturalne. Idąc hallem i spoglądając w okno, wciąż widział tłuszczę, otoczoną wojskiem, a cały budynek ciągle przepełniony rozszeptanym tłumem. Policjanci musieli mu torować drogę.

Strach przeszył go swym ostrzem, kiedy zorientował się, że pierwszy ma podejść do stołu. Max nadciągał gdzieś z tyłu, zagubiony w tłumie. Wtedy to właśnie poczuł, czym przez te dni stał się dla niego Max. Był już teraz bezbronny. Co powstrzyma tych ludzi, by nie wywlekli go spoza krat teraz, kiedy Max go opuścił? Siadł, nie ważąc się rozglądać, w pełni świadomy, że wszyscy nie spuszczają z niego oka. Obecność Maxa była światłem. Tutaj, gdzie otoczony był samą nienawiścią, był człowiek, do którego mógł się zwrócić z całym zaufaniem. Nadzieja, którą powziął w czasie pierwszej, długiej rozmowy, zaczęła zwolna tająć i oddalać się w niebyt. Nie śmiał jej podsycać słuchając w czasie przewodu nienawistnych słów Buckleya. Nie wygasił jej jednak zupełnie: jaśniała z dali, jako ostatnia przystań.

Max nadszedł, twarz jego była blada i smutna. Oczy podkrążył czarny cień. Położył rękę na kolanie Biggera szepcąc:

— Synu, zrobię wszystko, co w mojej mocy.

Wszedł Trybunał, a sędzia spytał:

— Czy obrona gotowa?

— Tak, Wysoki Trybunale.

Max powstał, przesunął dłonią po swoich białych włosach i wyszedł na środek sali. Potem zwrócił się półciałem ku Buckleyowi patrząc nad głową Biggera w tłum. Chrząknął.

— Wysoki Trybunale, nigdy jeszcze nie stawałem na tym miejscu z głębszym przeświadczeniem obowiązku w sercu. To, co dzisiaj mam do powiedzenia, dotyczy losów całego narodu. Walczę nie o pewnego tylko człowieka i nie o pewien tylko lud. Może to i niejako dobrze się składa, że podsądny popełnił jeden z najczarniejszych grzechów za naszej pamięci, bo jeżeli rozpatrzymy życie tego człowieka i wykryjemy, co mu się przydarzyło, jeżeli zrozumiemy, jak subtelnie a razem mocno życie jego i przeznaczenie splotło się z naszym — jeśli zdołamy, mówię to uczynić — odnajdziemy może klucz do przyszłości, rzadki i trudny punkt widzenia, gdzie będą się mogli pogodzić każdy mężczyzna i każda kobieta tego narodu, by nareszcie ujrzeć, jak nadzieje nasze i nasz strach nieprzerwalnie łączą się z rozpaczą czy radością jutra.

Wysoki Trybunale, nie mam zamiaru być nieposłuszny sądowi, ale muszę działać uczciwie. Stawka tutaj jest życie człowieka. Jest to nie tylko zbrodniarz, ale zbrodniarz — Murzyn. A jako taki, zjawia tu przed nami podwójnie obarczony, chociaż w naszym pojęciu wszyscy są równi wobec prawa.

Ten człowiek jest odmienny, chociaż zbrodnia jego tylko stopniem nasilenia różni się od innych. Skomplikowane formy nowoczesnego społeczeństwa wyizolowały tu dla nas symbol, obiekt doświadczalny. Ludzkie przesądy napiętnowały go, jak barwi się ziarno zanim go się położy pod mikroskop. Nie przebaczająca ludzka nienawiść dała dystans psychologiczny, który pozwoli nam zorientować się, jak ten symbol łączy się z całym naszym społecznym życiem.

Wysoki Trybunale, sam fakt zrozumienia Biggera Thomasa rozwiąże mnóstwo skamieniałych problemów, rozsadzi formy strachu i grozy wyprowadzając je z nocy na światło rozsądku, odsłoni podświadome sprężyny rytuału śmierci, w którym plączemy się jak lunatycy, bezmyślnie i bezwolnie.

Nie chcę tu wyolbrzymiać faktów, Wysoki Trybunale. Nie pracuję w magii. Nie powiadam bynajmniej, że gdy zrozumiemy życie tego człowieka, rozwiążemy wszystkie zagadnienia, które nas trapią, ani, że gdy posiądziemy wystarczającą znajomość faktów, automatycznie będziemy wiedzieli, jak postępować dalej. Życie nie jest tak proste. Ale powiadam, że jeśli wysłuchawszy mnie, Trybunał orzeknie karę śmierci, uczyni to jedynie z własnego, wolnego wyboru.

(C. d. n.)